

เน้นให้ความสำคัญสูงสุดต่อลูกค้า ภายใต้ความร่วมมือของพนักงานทั่วทั้งองค์กรที่จะปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น จึงถือได้ว่าการให้บริการของศูนย์มีคุณภาพอย่างมาก ทั้งในด้านการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ ความสามารถในการสื่อสารของพนักงาน ความชำนาญและความรู้ความสามารถของพนักงาน มนุษยสัมพันธ์ ความเป็นกันเองของพนักงาน ความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ความปลอดภัยในการให้บริการ และการเข้าใจและรู้จักลูกค้า

3. วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

จากการสัมภาษณ์ อาจารย์กันยานุช เทาประเสริฐ รองคณบดี ด้านวิชาการและวิจัย วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2549 และจากเอกสารแนะนำวิทยาลัยฯ สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

สภาพทั่วไปของการให้บริการ

วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เปิดบริการรักษาสุขภาพ และสปาแบบพื้นบ้านล้านนา รวมทั้งให้บริการรักษาโรคแก่ผู้ป่วยนอกด้วยสถานพยาบาลการแพทย์แผนไทย ตลอดจนบริการสร้างเสริมสุขภาพด้วยการออกกำลังกาย และกิจกรรมบำบัดแบบตะวันออก เช่น การนวด ดัดตน อั้ง ไทยเก็ก โยคะ ฯลฯ นอกจากนั้นยังได้ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพรมากกว่า 30 ตำรับ และมีสวนสมุนไพรที่มีสมุนไพรล้านนาและสมุนไพรชนเผ่ามากกว่า 450 ชนิด จึงเป็นแหล่งเรียนรู้สมุนไพรล้านนาที่หายาก บริการพันธุ์พืชสมุนไพร อาหารและเครื่องดื่มสุขภาพ รวมทั้งบริการข้อมูลข่าวสาร และให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานหรือผู้สนใจทั่วไป

โรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เป็นโรงพยาบาลที่ให้บริการได้ทั้งผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน สามารถรองรับผู้ป่วยในได้ 30 เตียง และสามารถรองรับผู้ป่วยนอกได้ไม่น้อยกว่าวันละ 100 ราย โดยมี “แพทย์แผนไทย” ที่มีวุฒิการศึกษาแพทย์แผนไทยบัณฑิต (พท.บ.) และมีใบอนุญาตประกอบโรคศิลปะ ทั้ง 4 สาขา คือ เภสัชกรรมไทย เวชกรรมไทย การนวดไทย และผดุงครรภ์ไทย เป็นบุคลากรหลักที่ให้บริการดูแลรักษาผู้ป่วย โดยมีพนักงานแพทย์แผนไทยที่ผ่านการฝึกอบรม เป็นผู้ปฏิบัติการให้บริการในตำแหน่ง “ผู้ช่วยแพทย์แผนไทย”

โรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	เป็นโรงพยาบาลที่ถนัดการ
ให้บริการเฉพาะทางที่เกี่ยวกับการดูแลรักษาผู้ป่วยประเภทเรื้อรัง	หรือประเภทการดูแลสุขภาพ

โดยใช้ความรู้และเทคนิควิธีการของการแพทย์แผนไทยและยาสมุนไพรไทย ร่วมกับการแพทย์พื้นบ้านไทยและการแพทย์ทางเลือก เช่น การแพทย์จีน หรือแม้แต่เทคโนโลยีของการแพทย์แผนปัจจุบัน อย่างผสมผสานกลมกลืน โดยเฉพาะผู้ป่วยในกลุ่มโรคเรื้อรัง ที่สามารถดูแลรักษาด้วยภูมิปัญญาไทย เช่น ผู้ป่วยด้วยโรคอัมพฤกษ์ อัมพาต เอดส์ มะเร็ง เบาหวาน ความดันโลหิตสูง เกาต์ ทางเดินอาหาร ทางเดินหายใจ ภูมิแพ้ ปวดเมื่อยโครงสร้างและกล้ามเนื้อ และโรคชรา เป็นต้น

การสนับสนุนจากองค์กร

วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและแพทย์ทางเลือก ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรหรือมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายอย่างเต็มที่ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในด้านแนวคิดและวิธีการรักษาแบบแพทย์ทางเลือก ในขณะที่วิทยาลัยแห่งนี้จึงได้สามารถเปิดเป็นโรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก และยังพัฒนาเป็นหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี สาขาการแพทย์แผนไทย รวม 4 แขนง ใน พ.ศ. 2545 ได้แก่ เกษตรกรรมไทย เวชกรรมไทย การนวดไทย และผดุงครรภ์ไทย วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก มีสถานะเป็นสถาบันการศึกษาสาขาการแพทย์แผนไทย ที่เมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้ว สามารถขอสอบขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยทั้ง 4 แขนงได้ทันทีในประเภท ข และได้เปิดรับนักศึกษาทั้งภาคปกติและภาคพิเศษเป็นรุ่นแรกตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 ทั้งในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา

ทิศทางในอนาคตขององค์กร

เพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ของชาติที่ให้ประเทศไทยเป็น Medical Hub แห่งเอเชีย และตอบสนองยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ และจังหวัดเชียงราย ที่ใช้การแพทย์พื้นบ้านและสมุนไพรเป็นหลักในการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) และเพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐในการใช้ภูมิปัญญาไทยในระบบบริการสุขภาพแห่งชาติ ทางวิทยาลัยจึงมีแผนที่จะเปิดให้บริการเชิงธุรกิจแก่บุคคลทั่วไป และนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจในการรักษาของแพทย์ทางเลือกเพื่อเป็นสถานที่ในการฝึกอบรมของนักศึกษาในหลักสูตรของวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและแพทย์ทางเลือก อีกทางหนึ่ง และในอนาคต หากมีความพร้อมทางด้านบุคลากรแล้ว ทางวิทยาลัยฯ มีแผนที่จะเปิดให้บริการทางเชิงธุรกิจอย่างเต็มตัว เพื่อเป็นเพิ่มทางเลือกในการรักษาโรคให้กับผู้ป่วย และยังสามารถเป็นการเผยแพร่ความรู้ที่ได้ทำการวิจัยและพัฒนา ให้แก่สังคมและชุมชนไปด้วย อีกทั้งยังสามารถเป็นหนทางในการพัฒนาฝีมือ ความรู้ความชำนาญของนักศึกษาของวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและแพทย์ทางเลือกไปในตัว

ลักษณะทางกายภาพ

ระบบการจัดการใช้พื้นที่ของวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มีการจัดสรรพื้นที่ใช้สอยอย่างลงตัว โดยการใช้พื้นที่บริเวณรอบๆ วิทยาลัยฯ ปลูกลมไทรต่างๆ กว่า 450 ชนิด จึงทำให้มีความร่มรื่น ให้ความรู้สึกกลมกลืนกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และพื้นที่อีกส่วนหนึ่งใช้ในการให้ความรู้แก่ชุมชน โดยการจัดสร้างปูนปั้นรูปฤษีตัดตนในอิริยาบถต่างๆ ซึ่งแต่ละท่าสามารถรักษาโรคแต่ละชนิดแตกต่างกันไป ในขณะเดียวกัน การเดินทางยังมีความสะดวกสบาย เนื่องจากวิทยาลัยฯ ตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จึงมีป้ายบอกทางที่ชัดเจน และทำให้มีความปลอดภัยในการเดินทางมารักษาที่โรงพยาบาลการแพทย์พื้นบ้านและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและแพทย์ทางเลือก มีระบบการกำจัดของเสียและสิ่งปฏิกูลที่เป็นหน่วยงานภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายเอง คือ สำนักพัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีฝ่ายสุขาภิบาลและสิ่งแวดล้อม มีภาระหน้าที่ในการดูแล บำบัด จัดเก็บขยะสิ่งปฏิกูลต่างๆ การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั่วไปในสถาบัน

ศิลปวัฒนธรรม

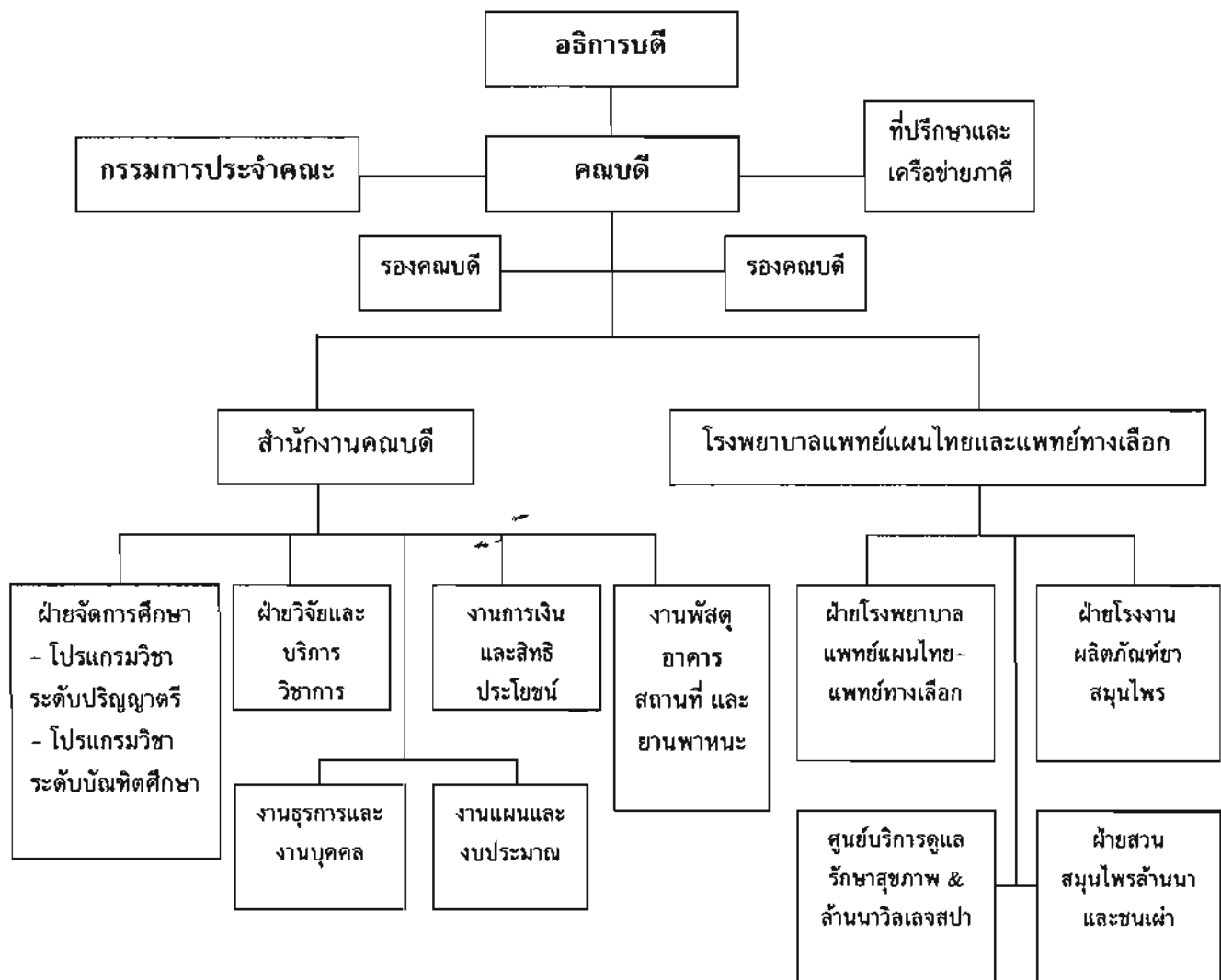
วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและแพทย์ทางเลือก ได้คงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนเอาไว้จากความรู้ที่ได้ทำการศึกษาและพัฒนามาจากภูมิปัญญาชาวบ้านที่เกือบจะสูญหายไปแล้ว เช่น การนวดแบบเอาเอ็น การตอกเส้น ฤษีตัดตน การย่ำขาง องค์ความรู้หมอเมือง และการแพทย์ชนเผ่า เป็นต้น นอกจากสามารถใช้รักษาโรคได้อย่างดีแล้ว ยังทำให้ภูมิปัญญาชาวบ้านหรือที่เรียกว่า “หมอเมือง” ยังคงอยู่ไม่สูญสลายไปจากวิถีชีวิตของคนไทย

คุณค่าทางการเรียนรู้และการศึกษา

โดยพื้นฐานของการเป็นสถานศึกษาอยู่แล้ว ดังนั้นจึงมีการให้ความรู้และความเข้าใจแก่ผู้มาใช้บริการอยู่เสมอ ทั้งในความรู้ในการรักษาโรค การรักษาตัวเองเบื้องต้น และการดูแลรักษาตัวเอง ด้วยสมุนไพรในแบบการแพทย์พื้นบ้าน ที่มีการศึกษาและค้นคว้ามาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น

การบริหารและการจัดการ

จากแผนภาพโครงสร้างการบริหารวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก จะเห็นได้ว่า มีการจัดการบุคลากรอย่างเป็นระบบ และมีการแบ่งหน้าที่และการทำงานกันอย่างชัดเจน โรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือกมีการแบ่งฝ่ายออกเป็น 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายโรงพยาบาลแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก ฝ่ายโรงงานผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพร ศูนย์บริการดูแลสุขภาพและล้ามนาวิลเจสสปา และฝ่ายสวนสมุนไพรล้ามนาวิลและชนเผ่า

แผนภาพที่ 4.4 โครงสร้างการบริหารส่วนราชการวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์
ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วิทยาลัยฯ มีระบบการจัดการพลังงานโดยการพึ่งพาพลังงานธรรมชาติเป็นหลัก จากต้นไม้ และสมุนไพรต่างๆ ที่ปลูกไว้รอบๆ วิทยาลัย ซึ่งทำให้เกิดความร่มรื่นและเย็นสบายเหมาะสำหรับการเข้ารักษาการแพทย์แผนไทย และแพทย์ทางเลือก ในส่วนของอาคารสถานที่ของวิทยาลัยฯ ก็มีฝ่ายอาคารสถานที่และซ่อมสร้างบำรุง ซึ่งเป็นหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยเอง เป็นผู้ดูแลซ่อมแซมอาคาร สิ่งก่อสร้างต่างๆ ในมหาวิทยาลัย ในขณะที่ระบบสาธารณูปโภคในการอำนวยความสะดวกสบาย มีไว้อย่างครบถ้วน ตลอดจนถนน ทางเดิน ลานจอดรถ และสุขา ก็มีความพร้อมสำหรับการให้บริการทางการแพทย์ นอกจากนี้ยังมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลไว้เตรียมพร้อมสำหรับรับมือกับเหตุการณ์ฉุกเฉินที่อาจจะเกิดขึ้นได้

คุณภาพในการให้บริการ

วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและแพทย์ทางเลือก มีพันธกิจในการให้การศึกษาเป็นหลัก และยังไม่ได้มีการเปิดให้บริการการรักษาในเชิงธุรกิจอย่างเต็มที่ จึงมีเพียงการประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายที่ใช้ในการควบคุมคุณภาพของวิทยาลัย ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การผลิตบัณฑิตและฝึกอบรมบุคลากรด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกในทุกระดับการศึกษา และพัฒนาองค์ความรู้ท้องถิ่นให้ร่วมสมัย ผ่านการศึกษาดูงาน และการบริการสุขภาพด้วย โรงพยาบาลแพทย์แผนไทย ผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพร และล้านนาสปา และเนื่องจากปัญหาเรื่องการขาดแคลนบุคลากรในการบริการ ซึ่งบุคลากรส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัย จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้การให้บริการของวิทยาลัยฯ ไม่มีความต่อเนื่อง และความแน่นอนในการเปิดให้บริการ จึงทำให้มีข้อด้อยในด้านความชำนาญ และความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน

แต่อย่างไรก็ตาม ด้วยความรู้ความสามารถที่ได้รับจากการวิจัยและพัฒนามาเป็นเวลานาน จึงทำให้วิทยาลัยแห่งนี้ มีคุณภาพในด้านความสามารถในการสื่อสาร ความรู้ ความสามารถ มนุษย์สัมพันธ์ ความน่าเชื่อถือของหน่วยงาน ความปลอดภัยในการให้บริการ และการเข้าใจและรู้จักลูกค้า เนื่องจากผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นผู้ป่วยเรื้อรัง และเข้ารับการรักษาที่นี้เป็นประจำ

4. โรงพยาบาลพญาเม็งราย

จากการสัมภาษณ์ นาย ประไพ วรรณสม เกษตรกรโรงพยาบาลพญาเม็งราย และจากเอกสารแนะนำโรงพยาบาล สามารถสรุปได้ดังนี้

สำหรับการรักษาโดยแพทย์แผนไทยนั้น บุคลากรของโรงพยาบาล มี 8 คน มีหมอนวด 5 คน หัวหน้าฝ่าย 3 คน นวดประคบอบสมุนไพรโดยใช้สมุนไพร 10 กว่าชนิด สามารถรองรับผู้ป่วยได้ครั้งละ 8 เตียง นอกจากนี้ ยังมีการจ่ายสมุนไพรรักษาโรค และการบริหารร่างกายเพื่อสุขภาพที่เหมาะสม การผลิตสมุนไพรของโรงพยาบาล ได้มาจากการดำเนินการผลิตเอง และยังร่วมมือกับชุมชนในการผลิต โดยแหล่งวัตถุดิบส่วนใหญ่ได้มาจากการเข้าไปหาในป่า

นอกจากนี้ โรงพยาบาลพญาเม็งราย ยังมีผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพจัดจำหน่าย ดังต่อไปนี้
รูปแบบผลิตภัณฑ์ของโรงพยาบาลพญาเม็งราย

- แคปซูล
- ลูกกลอน
- ชาชง
- ยาน้ำ
- ขี้ผึ้ง
- ยาอบ
- สมุนไพรแห้ง (ลูกประคบ)

โดยผู้มาใช้บริการ ส่วนใหญ่เป็นชาวบ้านที่ใช้บัตรทอง 30 บาท ส่วนนักท่องเที่ยวมีเป็นส่วนน้อย

บุคลากร มีหมอนวด ชาย 2 คน หญิง 6 คน เตียงนวดตัว 8 เตียง นวดฝ่าเท้า 10 เตียง 48-50 คน ส่วนใหญ่มานวดเพื่อสุขภาพ ผ่อนคลายกล้ามเนื้อ ลดอาการปวดเรื้อรัง

แพทย์ทั้งโรงพยาบาล มี 3 คน รวม ผอ. การรักษาใช้สายวัดโพธิ์ – ราชสำนัก

4.5 ปัญหาและอุปสรรค

จากการศึกษาถึงศักยภาพและความพร้อมของผู้ให้บริการ พบว่า สถานที่ให้บริการแต่ละที่มีปัญหาและอุปสรรคแตกต่างกันไป ดังนี้

สำนักวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการของ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง คือ

1. บุคลากรขาดแคลนและหาได้ยาก โดยเฉพาะอาจารย์ และแพทย์
2. ผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของแพทย์แผนไทย
3. การลงทุนอย่างเต็มรูปแบบ ต้องใช้เงินลงทุนสูง

ศูนย์เวชกรรมฟื้นฟู โรงพยาบาลแม่ลาว

จากการศึกษาถึงภาพรวมของการบริหารจัดการของศูนย์เวชกรรมฟื้นฟู โรงพยาบาลแม่ลาว ถึงแม้จะมีชื่อเสียงทางด้านกายภาพบำบัด แต่ก็ยังมีปัญหาอยู่มาก และปัญหาที่สำคัญคือ

1. ขาดงบประมาณในการขยายพื้นที่ให้บริการ
2. และขาดบุคลากรในการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. อุปสรรคด้านพื้นที่ พื้นที่ให้บริการในปัจจุบันอยู่ใกล้กับแม่น้ำลาว จึงทำให้เกิดน้ำท่วมได้ทุกเมื่อ และเนื่องจากขาดงบประมาณในการขยายพื้นที่ จึงทำให้พื้นที่ให้บริการไม่เพียงพอ ในปัจจุบันมีเตียงให้บริการเพียง 6 เตียง ซึ่งไม่เพียงพอกับผู้ป่วยที่มาใช้บริการ อีกทั้งยังมีความเสี่ยงจากการถูกน้ำท่วมในฤดูน้ำหลากอีกด้วย เนื่องจากที่ตั้งของศูนย์อยู่ติดกับแม่น้ำลาว ซึ่งที่ผ่านมาศูนย์ฯ ประสบภาวะน้ำท่วมมาโดยตลอด

วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

มีปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ดังนี้

1. การดำเนินงานหลักของวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายในปัจจุบันนั้น มุ่งเน้นไปที่การให้การศึกษาแก่นักศึกษามากกว่าการให้การรักษาดังนั้น จึงอาจมีปัญหาบ้างในเรื่องของการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้และความชำนาญในการดูแลรักษาผู้ป่วย มีเพียงนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่และเข้ามาฝึกงานเท่านั้น
2. และปัญหาอีกประการคือ จากการที่ขาดแคลนบุคลากรทำให้การให้บริการแต่ละครั้งนั้น จะขึ้นอยู่กับตารางเรียนของนักศึกษา หากนักศึกษาวางเมื่อใด ก็จะสามารภให้บริการได้
3. ยังไม่มีระบบสัญญาณเตือนภัย

โรงพยาบาลพญาเม็งราย

มีปัญหาและอุปสรรค ดังนี้

1. ขาดแคลนบุคลากร
2. ขาดแคลนงบประมาณในการสนับสนุน
3. สถานที่อยู่ไกล และไม่ได้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมของหน่วยงานสนับสนุนในการให้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

การศึกษาถึงศักยภาพและความพร้อมของผู้ให้บริการ ทางผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิด นโยบายและบทบาทของหน่วยงานสนับสนุนต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดเชียงราย ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น นโยบายรัฐบาลด้านการท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว(2547-2551) ยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข ยุทธศาสตร์กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก และยุทธศาสตร์การดำเนินงานของจังหวัดเชียงราย

1. นโยบายรัฐบาลด้านการท่องเที่ยว

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้สรุปนโยบายที่สำคัญของรัฐบาลด้านการท่องเที่ยวไว้ดังต่อไปนี้ (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว,2549)

1. ด้านการบริการและการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว คือ หนทางสำคัญของการนำรายได้กระแสเงินสดเข้าสู่ประเทศ ดังนั้น รัฐบาลจึงมีนโยบายในการส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานของการบริการ เพิ่มความหลากหลายของรูปแบบการให้บริการการท่องเที่ยว - และการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคบริการและการท่องเที่ยว ดังนี้

2. ด้านการพัฒนาภาคบริการ

2.1 ปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานอันจำเป็นต่อการเพิ่มประสิทธิภาพและส่งเสริม

ความสามารถในการแข่งขันของภาคบริการไทย ทั้งด้านการผลิตและพัฒนารูปแบบการให้บริการ และการพัฒนาเทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐาน

2.2 จัดให้หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องร่วมกันพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อให้มีการใช้

ศักยภาพภาคบริการอย่างเต็มที่ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นแหล่งสร้างรายได้เงินตราต่างประเทศและรายได้ท้องถิ่น อาทิ การท่องเที่ยว การศึกษา การรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพ การกีฬาและนันทนาการ

2.3 เร่งรัดพัฒนาผู้ประกอบการด้านบริการให้มีความรู้ ทักษะ ทั้งมาตรฐานการบริการ และการจัดการ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของความตกลง ระหว่างประเทศด้านการค้าบริการ

3. ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว

3.1 เร่งฟู้ในระดับความสัมพันธ์และร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้ไทยเป็นประตู ทางผ่านหลักของการท่องเที่ยวในภูมิภาค ทั้งด้านการตลาด การขนส่ง การลงทุน การ บริหารจัดการ รวมถึงการจัดอุปสรรคในการท่องเที่ยว

3.2 บริหารการท่องเที่ยวโดยใช้กลยุทธ์การตลาดเชิงรุก โดยสร้างกิจกรรมท่องเที่ยวทั้ง ระดับภายในประเทศและระหว่างประเทศ เชื่อมโยงกับวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดเล็ก และธุรกิจชุมชน พัฒนาคุณภาพการบริการท่องเที่ยว และยกระดับประเทศไทยให้เป็น ศูนย์กลางการประชุม การสัมมนา และการแสดงสินค้าของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

3.3 เพื่อให้เกิดการพัฒนา บูรณะ พื้นฟูมรดกและทรัพย์สินทางวัฒนธรรม ทั้งในเขตเมือง และนอกเมือง การท่องเที่ยว สร้างแหล่งจับจ่ายซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยว โดยส่งเสริม บทบาทเอกชนร่วมกับชุมชนในการรักษาแหล่งท่องเที่ยวและวิถีชีวิตให้อยู่ใน สภาพเดิมอย่างต่อเนื่อง

3.4 เพิ่มความหลากหลายของกรท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆทั้งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การ ท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม โดยส่งเสริมการพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวมากขึ้น ทั้งในรูปแบบการจัดมหรรมท่องเที่ยว และการพัฒนาพื้นที่ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว

3.5 เพิ่มมาตรการอำนวยความสะดวก สร้างความปลอดภัย และป้องกันการเอาเปรียบ นักท่องเที่ยว รวมทั้งเร่งรัดการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของนักท่องเที่ยวอย่างจาก การบริการจริง

2. ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว(2547-2551)

ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว พ.ศ. 2547-2551 โดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
ประกอบด้วย

เป้าประสงค์

การท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมสาขาหลักที่เติบโตอย่างยั่งยืนเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว
แห่งเอเชียที่สามารถกระจายรายได้และโอกาสการพัฒนาแก่ชุมชนอย่างทั่วถึง

วิสัยทัศน์

ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งเอเชีย ภายในปี 2551

เป้าหมาย

ในปี 2551 จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศเพิ่มขึ้นเป็น 20 ล้านคน หรือมีรายได้จากการ
ท่องเที่ยวไม่น้อยกว่า 700,000 ล้านบาท

ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว ประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์

- 1) เพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวประเทศไทยมากขึ้น
- 2) เพื่อเป็นเครื่องมือในการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทยให้เป็นไปตามเป้าหมาย
- 3) เพื่อดำเนินการตลาดเชิงรุกที่เกิดขึ้นได้ในระยะเวลารวดเร็ว และเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจของ
ประเทศในภาพรวม โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาด (Market Share) ใน
ภูมิภาคเอเชีย มากกว่าร้อยละ 10 ในสิ้นปี 2551

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นกลไกหลักในการกระจายรายได้ และสร้างความเข้มแข็งให้กับ
ชุมชน
- 2) เพื่อพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเป้าหมายทางการตลาดและเป็น Magnet ดึงดูด
นักท่องเที่ยว
- 3) เพื่อให้สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวมีมาตรฐาน สร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว
- 4) เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจในมาตรการด้านรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
ของนักท่องเที่ยว โดยมีเป้าหมาย คือ

- มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเป้าหมายทางการตลาด และเป็น Magnet เพียงพอที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เพิ่มขึ้น มากกว่าร้อยละ 10 ต่อปี
- รายได้ของประชาชนในพื้นที่เป้าหมายที่มาจากสาขาการท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ต่อปี
- มีแหล่งท่องเที่ยวไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรชุมชนดูแลอนุรักษ์ และบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ มีวัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้มีระบบบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ
- 2) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรภาครัฐ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
- 3) เพื่อให้การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ระดับชาติ

นโยบายรัฐบาล และยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐ 19 กลุ่มจังหวัด โดยมีเป้าหมาย คือ

- องค์กรที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีจำนวนเพิ่มขึ้น
- เพิ่มจำนวนบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้มีความสามารถในการบริหารจัดการที่ดี
- มีการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการแบบบูรณาการด้านการท่องเที่ยว

3. ยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข

กระทรวงสาธารณสุขได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักประเด็นยุทธศาสตร์ที่

2.3 “การเสริมสร้างสุขภาพของประชาชนอย่างครบวงจรและมีคุณภาพมาตรฐาน”

เป้าประสงค์ ประชาชนมีสุขภาพที่สมบูรณ์ในทุกมิติและได้รับบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มีคุณภาพ

กลยุทธ์หลัก 4 ข้อ คือ

กลยุทธ์หลักที่ 1 (เจ้าภาพหลัก กระทรวงสาธารณสุข) เพิ่มคุณภาพของระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า 30 บาท และปฏิรูประบบบริหารจัดการทางการแพทย์และสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพและครบวงจรทั้งการวิจัยและพัฒนา การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค โรคอุบัติใหม่ การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายและจิตใจ ตลอดจนการคุ้มครองผู้บริโภคโดยให้ครอบคลุมทุกกลุ่มอายุ

กลยุทธ์หลักที่ 2 (เจ้าภาพหลัก กระทรวงสาธารณสุข) เสริมสร้างคนไทยแข็งแรง ให้ลด ละ เลิก พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ ส่งเสริมการออกกำลังกายและดูแลสุขภาพตนเอง รวมทั้งการนำมาตรการภาษีการบริโภคสินค้าที่มีอันตรายต่อสุขภาพ มากระตุ้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบุคคล

กลยุทธ์หลักที่ 3 (เจ้าภาพหลัก กระทรวงสาธารณสุข) พัฒนา ถ่ายทอด และคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร

กลยุทธ์หลักที่ 4 (เจ้าภาพหลัก กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา) ส่งเสริมการกีฬาเพื่อสร้างโอกาสให้เยาวชนพัฒนาศักยภาพด้านกีฬา ส่งเสริมความเป็นเลิศ สร้างนิสัยรักการกีฬาและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดการดำเนินการเป็น 7 ประเด็นยุทธศาสตร์ โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการพัฒนาการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์ทางเลือก สมุนไพร และภูมิปัญญาไทย เพื่อให้ประชาชนได้รับการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา ถ่ายทอดและคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์ทางเลือกและสมุนไพร อย่างเหมาะสม และมีกลยุทธ์หลักที่ใช้ในการพัฒนา คือ เสริมสร้างการวิจัยพัฒนา ถ่ายทอดและคุ้มครองภูมิปัญญาด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์ทางเลือกและสมุนไพรที่มีคุณภาพมาตรฐาน

4. ยุทธศาสตร์กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

จากร่างแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก ปี 2550-2553 สามารถสรุปแผนนโยบาย และยุทธศาสตร์ได้ดังนี้

วิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

“มุ่งมั่นพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเพื่อชาวไทยและชาวโลก”

วิสัยทัศน์กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร

“กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เป็นองค์กรหลักด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ที่นำเทคโนโลยีและการสื่อสารมาประยุกต์ใช้งานด้านการบริหาร การบริการและวิชาการ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดูแลสุขภาพตนเองของประชาชน”

พันธกิจ

พันธกิจกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย และการแพทย์ทางเลือกอื่น
3. กำหนด พัฒนาคุณภาพมาตรฐาน และเสนอแนะเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทยและการแพทย์ทางเลือกอื่น
4. ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย และการแพทย์ทางเลือกอื่น
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีบริการด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทยและการแพทย์ทางเลือกอื่นในระบบบริการสุขภาพ
6. พัฒนาระบบและกลไกเพื่อให้มีการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบให้เกิดผลสำเร็จแก่ราชการและประชาชนยิ่งขึ้น
7. รวบรวม อนุรักษ์และคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านและสมุนไพร
8. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกหรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรี มอบหมาย

พันธกิจกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร

1. มีระบบสารสนเทศ (Information System) ด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ที่เข้าถึงได้ง่าย ถูกต้อง ทันเวลา และตรงความต้องการของผู้รับบริการ
2. พัฒนาระบบเครือข่ายให้ครอบคลุม ปลอดภัย สะดวก รวดเร็ว และมีเสถียรภาพ
3. มีซอฟต์แวร์ช่วยการปฏิบัติงานที่ตรงกับความต้องการ ใช้งานง่าย และถูกต้องตามลิขสิทธิ์
4. พัฒนาคู่มือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ และเหมาะสมครอบคลุมทุกระดับ

ยุทธศาสตร์โดยรวม

ยุทธศาสตร์โดยรวมกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการ

- 1.1 ปรับปรุงระบบและวิธีบริหารงาน บริหารบุคลากร และการจัดการทรัพยากรให้สอดคล้องกับ หลักการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance)
- 1.2 ปรับปรุงระบบการจัดการงบประมาณเป็นแบบมุ่งเน้นผลงาน และการเพิ่มประสิทธิผล และประสิทธิภาพของงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาปัจจัยและระบบคุ้มครองสิทธิของประชาชน

- 2.1. ผลักดันกฎหมาย ข้อกำหนด และนโยบายเพื่อการดำเนินงานด้านส่งเสริมสุขภาพ ให้มีประสิทธิภาพ
- 2.2. พัฒนากลไกในภูมิภาคและท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของมาตรการทางกฎหมาย
- 2.3. พัฒนาระบบและกลไกการกำกับ ตรวจสอบ ประเมินและรับรองคุณภาพตาม พรบ. การสาธารณสุข พรบ. สุขภาพแห่งชาติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างความเข้มแข็งของประชาชนและภาคีเครือข่าย

- 3.1 พัฒนาระบบการให้ความรู้ และการส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม
- 3.2 ส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับ หลักวิชาการเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ

- 3.3 สนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่ม และสร้างเครือข่ายภายในชุมชนและระหว่างชุมชนเพื่อเกิดการเรียนรู้อย่างเท่าทัน และร่วมมือพิทักษ์สิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติ
- 3.4 สร้างและสนับสนุนบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น ในกระบวนการแก้ไขปัญหา การกำกับ ตรวจสอบ และติดตามผลการดำเนินงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาศักยภาพและเทคโนโลยี

- 4.1 สร้างศักยภาพและทักษะของนักวิชาการในการปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นเพื่อผลงานเทคโนโลยี / องค์ความรู้สมัยใหม่กับภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 4.2 สร้างและพัฒนาทีมงานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และเทคโนโลยี ทั้งด้านบริหาร และด้านวิชาการ
- 4.3 พัฒนาระบบให้บริการทางวิชาการ เพื่อการเข้าถึงข้อมูล และเกิดการเรียนรู้อย่างทั่วถึงในทุกระดับ

5. ยุทธศาสตร์การดำเนินงานของจังหวัดเชียงราย

จากกรอบการดำเนินงานเชิงยุทธศาสตร์ของจังหวัดเชียงราย การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญต่อการพัฒนาจังหวัดเชียงราย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 เรื่องการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับภาคเกษตร อุตสาหกรรม หัตถอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับฐานเศรษฐกิจเดิมอย่างยั่งยืน มีเป้าประสงค์ ในการ เพิ่มมูลค่าภาคเกษตร อุตสาหกรรม หัตถอุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเป็นสินค้าส่งออก เพื่อเพิ่มรายได้ให้จังหวัด โดยมีเป้าหมายในการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 12 ต่อปี

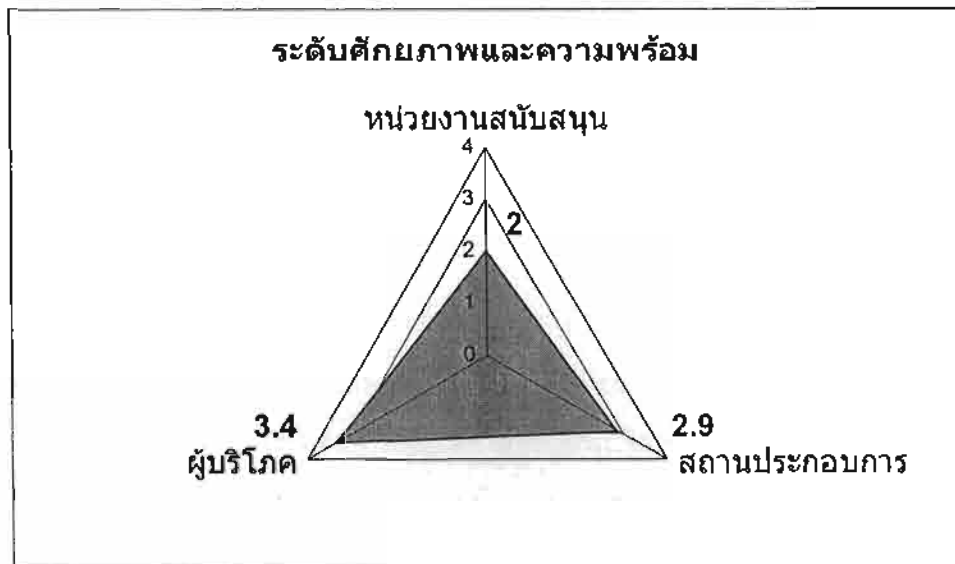
เนื่องจากนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศไทย ที่ต้องการจะเป็นศูนย์กลางด้านการแพทย์และสุขภาพ (Medical Hub) แห่งเอเชีย ที่เน้นการให้บริการทางสุขภาพใน 3 ด้าน คือ การให้บริการสุขภาพด้วยเทคโนโลยีการแพทย์ขั้นสูง การให้บริการสุขภาพด้วยภูมิปัญญาไทย เช่น สปา หรือการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการพัฒนายาสมุนไพรเป็นสินค้าส่งออก ทำให้กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนได้กำหนดยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดตามนโยบายรัฐบาล โดยยึดเอาการให้บริการสุขภาพด้วยภูมิปัญญาและสมุนไพรไทย เป็น 1 ใน 3 ยุทธศาสตร์สำคัญของกลุ่มจังหวัด

ภาคเหนือตอนบน โดยเฉพาะจังหวัดเชียงรายได้ถือเอานโยบายการส่งเสริมธุรกิจบริการสุขภาพด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้านและสมุนไพร (รวมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและสุขภาพ) เป็นยุทธศาสตร์จังหวัด

ในอนาคต จังหวัดเชียงรายมีโครงการที่จะทำถนนสายสุขภาพ เริ่มตั้งแต่เมืองเชียงรายไปจนถึงแม่จัน ซึ่งในถนนสายสุขภาพนี้จะประกอบไปด้วยสถานที่ให้บริการเชิงสุขภาพ เช่น การรักษาโรคด้วยสมุนไพร การนวดแผนไทย สปาเพื่อการรักษา และการฝังเข็ม เป็นต้น

จากผลการศึกษาศักยภาพและความพร้อมของผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดเชียงราย เติบโตขึ้นทั้ง 3 มิติ อันได้แก่ มุมมองของหน่วยงานสนับสนุนสถานประกอบการ และความพึงพอใจของผู้บริโภค สามารถสรุปได้ว่า ศักยภาพและความพร้อมของผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดเชียงราย ยังอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะระดับฝ่ายสนับสนุน ซึ่งขาดการผลักดันและการดำเนินการอย่างเป็นระบบ และเป็นรูปธรรม ในขณะที่ สถานประกอบการ ถึงแม้มีความพร้อมและศักยภาพในระดับหนึ่ง แต่ก็ไม่สามารถรองรับจำนวนผู้มาใช้บริการจำนวนมากได้

อย่างไรก็ตาม เมื่อมองในด้านของความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้รับบริการแล้วพบว่าอยู่ในเกณฑ์มาก หมายถึง ผู้มารับบริการมีความพึงพอใจต่อรับมาตรฐานการบริการของสถานประกอบการนั้นๆ ดังนั้น เห็นได้ว่าหน่วยงานสนับสนุนและไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชน จึงมีส่วนสำคัญในการผลักดันให้เกิดศักยภาพและความพร้อมในการให้บริการ รวมไปถึงการจัดสรรบุคลากร จัดสรรกำลังคน การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น ดังแสดงในแผนภาพ 4.5

แผนภาพที่ 4.5 แสดงศักยภาพและความพร้อมของผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดเชียงราย

หากมองจากหน่วยงานสนับสนุนแล้ว หน่วยงานเหล่านี้ควรกำหนดทิศทางการดำเนินงานที่มีความสอดคล้องกับนโยบายต่างๆ ของการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ที่มีอยู่ในจังหวัดเชียงราย และมุ่งให้ผู้บริโภครู้จักกับการรักษาแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือกมากขึ้น ในขณะเดียวกัน ควรให้การสนับสนุนสถานประกอบการ โดยสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการให้บริการ กอปรกับสถานประกอบการเองก็ควรให้ความสำคัญในการดำเนินนโยบายในการบริหารจัดการองค์กร ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยทางด้านต่างๆ ทั้งทางด้าน นโยบาย การดำเนินงาน การสนับสนุน ทิศทาง และแนวโน้ม ลักษณะทางกายภาพ การรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม คุณค่าทางการเรียนรู้และการศึกษา และการบริหารและการจัดการ ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ จะเป็นการเสริมศักยภาพขององค์กร หรือสถานประกอบการให้มีศักยภาพมากขึ้น เพื่อเสริมสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้บริโภค

จากผลการศึกษาโดยรวมของการศึกษาศักยภาพผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดเชียงราย ซึ่งมีวัตถุประสงค์คือ

1. ศึกษาถึงมาตรฐานของผลิตภัณฑ์และบริการเชิงสุขภาพ ที่มีการให้บริการในจังหวัดเชียงราย

จากผลการวิจัยพบว่า จังหวัดเชียงราย มีสถานประกอบการที่ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จำนวน 3 แห่ง คือ โรงพยาบาลแม่ลาว โรงพยาบาลพญาเม็งราย และวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โดยโรงพยาบาลแม่ลาว ให้บริการด้านการฝังเข็ม และนวดแผนไทย มีแพทย์ 1 คน และพยาบาล 3 คน เจ้าหน้าที่ 5 คน สามารถรองรับผู้ป่วยได้ 30-50 คน ต่อวัน โรงพยาบาลพญาเม็งราย ให้บริการด้านการนวดแผนไทย การรักษาโรคด้วยสมุนไพรไทย และจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทย มีหมอนวด 5 คน และหัวหน้าฝ่าย 3 คน สามารถรองรับผู้ป่วยได้ครั้งละ 8 เตียง ในขณะที่วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ให้บริการด้านการรักษาหรือดูแลสุขภาพโดยใช้ความรู้และเทคนิควิธีการของการแพทย์แผนไทยและยาสมุนไพรไทย ร่วมกับการแพทย์พื้นบ้านไทยและการแพทย์ทางเลือก สามารถรองรับผู้ป่วยในได้ 30 เตียง และรองรับผู้ป่วยนอกได้ไม่น้อยกว่า 100 รายต่อวัน

2. วิเคราะห์ถึงโอกาส และอุปสรรคของการให้บริการเชิงสุขภาพในจังหวัดเชียงราย

จากผลการวิจัยพบว่า ศูนย์เวชกรรมฟื้นฟู โรงพยาบาลแม่ลาว มีปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญคือ 1) ขาดงบประมาณในการขยายพื้นที่ให้บริการ 2) และขาดบุคลากรในการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และ 3) อุปสรรคด้านพื้นที่ พื้นที่ให้บริการในปัจจุบันอยู่ใกล้กับแม่น้ำลาว จึงทำให้เกิดน้ำท่วมได้ทุกเมื่อ วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มีปัญหาและอุปสรรค คือ 1) การดำเนินงานหลักของวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายในปัจจุบันนั้น มุ่งเน้นไปที่การให้การศึกษาแก่นักศึกษามากกว่าการให้การรักษาดังนั้น จึงอาจมีปัญหาบ้างในเรื่องของการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้และความชำนาญในการดูแลรักษาผู้ป่วย มีเพียงนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่และเข้ามาฝึกงานเท่านั้น 2) จากการที่ขาดแคลนบุคลากรทำให้การให้บริการแต่ละครั้งนั้น จะขึ้นอยู่กับตารางเรียนของนักศึกษา หากนักศึกษาวางเมื่อใด จึงจะสามารถให้บริการได้ และ 3) ยังไม่มีระบบสัญญาณเตือนภัย และ โรงพยาบาลพญาเม็งราย มีปัญหาและอุปสรรค คือ 1) ขาด

แคลนบุคลากร 2) ขาดแคลนงบประมาณในการสนับสนุน และ 3) สถานที่อยู่ไกล และไม่ได้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ

และจากคำถามการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย

1. สถานประกอบการมีผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอะไรบ้าง และมีจำนวนเท่าใด

ผลการวิจัยพบว่า จังหวัดเชียงราย มีสถานประกอบการที่ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จำนวน 3 แห่ง คือ โรงพยาบาลแม่ลาว โรงพยาบาลพญาเม็งราย และวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โดยโรงพยาบาลแม่ลาว ให้บริการด้านการฝังเข็ม และนวดแผนไทย สามารถรองรับผู้ป่วยได้ 30-50 คน ต่อวัน โรงพยาบาลพญาเม็งราย ให้บริการด้านการนวดแผนไทย การรักษาโรคด้วยสมุนไพรไทย และจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทย สามารถรองรับผู้ป่วยได้ครั้งละ 8 เตียง ในขณะที่วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ให้บริการด้านการรักษาหรือดูแลสุขภาพโดยใช้ความรู้และเทคนิควิธีการของการแพทย์แผนไทยและยาสมุนไพรไทย ร่วมกับการแพทย์พื้นบ้านไทยและการแพทย์ทางเลือก สามารถรองรับผู้ป่วยในได้ 30 เตียง และรองรับผู้ป่วยนอกได้ไม่น้อยกว่า 100 รายต่อวัน

2. สถานประกอบการในจังหวัดเชียงราย มีความพร้อมในการตอบสนองความต้องการนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในระดับใด

ผลการวิจัยพบว่า สถานประกอบการในจังหวัดเชียงราย มีความพร้อมในการตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ในระดับหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการในด้านการฝังเข็ม การนวดแผนไทย การรักษาโรคด้วยสมุนไพรไทย และยังมีผลิตภัณฑ์สมุนไพรต่างๆ ที่ผลิตออกมาจำหน่ายให้กับผู้มารับบริการ แต่ก็ยังมีปัญหาคือไม่สามารถรองรับจำนวนผู้มาใช้บริการจำนวนมากได้ เนื่องจากปัจจัยสำคัญคือการขาดแคลนทรัพยากรในการดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และงบประมาณ ทั้งนี้เนื่องจากบุคลากรส่วนใหญ่ มีหน้าที่ภาระ และความรับผิดชอบประจำอยู่แล้ว จึงไม่สามารถจัดสรรเวลาสำหรับการให้บริการแพทย์ทางเลือก หรือบริการฝังเข็มได้ และปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญอีกอย่างคือ งบประมาณในการให้บริการ และแนวทางการบริหารจัดการ ซึ่งต้องขึ้นอยู่กับอำนาจการตัดสินใจของต้นสังกัด จึงทำให้การดำเนินงานไม่คล่องตัว

3. นักท่องเที่ยวมีความต้องการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจากสถานประกอบการอะไรบ้าง

งานวิจัยครั้งนี้ ได้เก็บข้อมูลระดับความคาดหวัง และความพึงพอใจ ของผู้รับบริการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้รับบริการมีความคาดหวังด้านคุณค่าทางการเรียนรู้และการศึกษา ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.00) คุณภาพในการให้บริการ ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.89) ศิลปวัฒนธรรม ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.83) การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.79) การบริหารจัดการ ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.79) และลักษณะทางกายภาพ ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.60) โดยระดับความคาดหวังเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.8

4. นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจระดับใดในการรับบริการจากสถานประกอบการในจังหวัดเชียงราย

จากการวิจัยครั้งนี้ ได้เก็บข้อมูลระดับความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้รับบริการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อคุณภาพในการให้บริการ ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.54) ลักษณะทางกายภาพ ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.49) คุณค่าทางการเรียนรู้และการศึกษา ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.49) ศิลปวัฒนธรรม ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.44) การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.36) และการบริหารจัดการ ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.32) โดยระดับความพึงพอใจเฉลี่ยรวมทั้งหมด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40

จากที่คณะผู้วิจัย ได้วิเคราะห์ และศึกษาศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของ จังหวัดเชียงรายนั้น ผลการศึกษา สามารถสรุปโดยแบ่งออกเป็น 3 มุมมอง ซึ่งประกอบด้วย

1. มุมมองของผู้รับบริการ พบว่า ระดับของความคาดหวัง และความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์ที่สูง อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยย่อยแต่ละด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวยังมีความพึงพอใจในด้านการบริหารจัดการ และการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับที่ต่ำ เมื่อเทียบกับความคาดหวังที่มีต่อการรับบริการ ดังนั้น จึงเป็นข้อมูลที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบการในการปรับปรุงสถานพยาบาล เพื่อให้ผู้เข้ารับบริการ เกิดความพึงพอใจมากขึ้น

2. มุมมองของสถานประกอบการ พบว่า ปัจจัยสำคัญคือการขาดแคลนบุคลากรในการดำเนินงาน ทั้งนี้เนื่องจากบุคลากร ส่วนใหญ่ มีหน้าที่ ภาระ และความรับผิดชอบประจำอยู่แล้ว จึงไม่สามารถจัดสรรเวลาสำหรับการให้บริการแพทย์ทางเลือก หรือบริการฝังเข็มได้ นอกจากนี้ ปัญหาและอุปสรรคสำคัญคืองบประมาณในการให้บริการ และแนวทางการบริหารจัดการ ซึ่งต้องขึ้นอยู่กับอำนาจการตัดสินใจของต้นสังกัด จึงทำให้การดำเนินงานไม่คล่องตัว

3. มุมมองด้านรัฐบาล พบว่า สิ่งสำคัญที่สุดคือ แนวทางของภาครัฐ ยังขาดการบูรณาการ ที่สอดคล้องประสาน และงบประมาณในการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม อีกทั้ง ยังไม่ได้มีการวางแผนการ ดำเนินการในระยะยาว เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการด้าน สุขภาพ รวมถึงขาดการประชาสัมพันธ์ และจูงใจให้นักท่องเที่ยว และบุคคลทั่วไป เห็นความสำคัญ และตระหนักถึงการรักษา โดยการแพทย์ทางเลือก และการฝังเข็ม

จากผลการวิจัย จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า จังหวัดเชียงราย ยังไม่สามารถเป็นแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้ในปัจจุบัน หรือภายในระยะเวลาอันใกล้ นี้ ทั้งนี้เนื่องจากยังขาดความ พร้อมของสถานประกอบการ และการสนับสนุนอย่างจริงจังจากภาครัฐ อย่างไรก็ตาม หาก ต้องการให้เชียงรายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จ คือ การ ดำเนินงานของภาครัฐ ที่เปรียบเสมือนฟันเฟืองใหญ่ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ โดยรัฐบาล และ หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จะต้องร่วมกันกำหนดนโยบาย มาตรการ และแผนปฏิบัติการ ดำเนินการในเชิงบูรณาการ ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมในภาคการปฏิบัติจริง และจะต้องจัดสรร งบประมาณให้พอเพียงสำหรับการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึง การสนับสนุน และประชาสัมพันธ์ให้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นที่รู้จัก และมีมาตรฐาน ตลอดจน คุณภาพในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งจะส่งผลถึงรายได้และความสามารถในการแข่งขัน ระดับประเทศต่อไป

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ศักยภาพผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดเชียงราย” มุ่งหวังในการศึกษาถึงมาตรฐานของผลิตภัณฑ์และบริการเชิงสุขภาพ ที่มีการให้บริการในจังหวัดเชียงราย ผลจากการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 59.0 มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 การศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 39.3 ภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดเชียงราย จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 93.0 มีรายได้ 3,001-6,000 บาท จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 และส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร/ภสิกร จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 38.0

5.1.2 ระดับความคาดหวังที่จะได้รับการบริการ

จากการศึกษาระดับความคาดหวังที่จะได้รับการบริการ พบว่าความคาดหวังที่มีมากที่สุดคือ ความคาดหวังด้านคุณค่าทางการเรียนรู้และการศึกษา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 คุณภาพในการให้บริการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 ศิลปวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 การบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 และลักษณะทางกายภาพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 ตามลำดับ โดยระดับความคาดหวังเฉลี่ยรวมมีค่าเท่ากับ 3.8 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

5.1.3 ระดับความพึงพอใจที่ได้รับการบริการ

จากการศึกษาระดับความพึงพอใจที่ได้รับการบริการ พบว่า ความพึงพอใจต่อบริการที่มีมากที่สุดคือ คุณภาพในการให้บริการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 ลักษณะทางกายภาพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 คุณค่าทางการเรียนรู้และการศึกษา อยู่ในระดับ

มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 ศิลปวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 และการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32 ตามลำดับ โดยระดับความพึงพอใจเฉลี่ยรวมทั้งหมด มีค่าเท่ากับ 3.40 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

จากการศึกษาระดับความคาดหวังและระดับความพึงพอใจที่ได้รับจากการบริการ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคาดหวังที่จะได้รับจากการบริการ อยู่ในระดับมาก (3.8) ในขณะที่เมื่อเข้ามาใช้บริการแล้ว มีความพึงพอใจที่ได้รับจากการบริการ อยู่ในระดับมาก (3.4) ถึงแม้ระดับความพึงพอใจจะต่ำกว่าความคาดหวังก็ตาม แต่จากผลการวิจัยพบว่าระดับความพึงพอใจที่ได้รับจากการบริการจากการบริการ ในระดับปานกลาง และมากกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือระดับปานกลางที่ 3.0 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงระดับของศักยภาพ และความพร้อมของสถานให้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดเชียงราย ที่มีอยู่ในระดับมาก

จากผลการศึกษาศักยภาพและความพร้อมของผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดเชียงราย เจริญบุรณาการทั้ง 3 มิติ อันได้แก่ มุมมองของหน่วยงานสนับสนุนสถานประกอบการ และความพึงพอใจของผู้บริโภค สามารถสรุปได้ว่า ศักยภาพและความพร้อมของผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดเชียงราย ยังอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะระดับฝ่ายสนับสนุน ซึ่งขาดการผลักดันและการดำเนินการอย่างเป็นระบบ และเป็นรูปธรรม ในขณะที่ สถานประกอบการ ถึงแม้มีความพร้อมและศักยภาพในระดับหนึ่ง แต่ก็ไม่สามารถรองรับจำนวนผู้มาใช้บริการจำนวนมากได้

จากผลการศึกษาโดยรวมของการศึกษาศักยภาพผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดเชียงราย ซึ่งมีวัตถุประสงค์คือ

1. ศึกษาถึงมาตรฐานของผลิตภัณฑ์และบริการเชิงสุขภาพ ที่มีการให้บริการในจังหวัดเชียงราย

จากผลการวิจัยพบว่า จังหวัดเชียงราย มีสถานประกอบการที่ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จำนวน 3 แห่ง คือ โรงพยาบาลแม่ลาว โรงพยาบาลพญาเม็งราย และวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โดยโรงพยาบาลแม่ลาว ให้บริการด้านการฝังเข็ม และนวดแผนไทย โรงพยาบาลพญาเม็งราย ให้บริการด้านการนวดแผนไทย การ

รักษาโรคด้วยสมุนไพรไทย และจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทย ในขณะที่วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ให้บริการด้านการรักษาหรือดูแลสุขภาพโดยใช้ความรู้และเทคนิควิธีการของการแพทย์แผนไทยและยาสมุนไพรไทย ร่วมกับการแพทย์พื้นบ้านไทยและการแพทย์ทางเลือก

2. วิเคราะห์ถึงโอกาส และอุปสรรคของการให้บริการเชิงสุขภาพในจังหวัดเชียงราย

จากผลการวิจัยพบว่า ศูนย์เวชกรรมฟื้นฟู โรงพยาบาลแม่ลาว มีปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญคือ 1) ขาดงบประมาณในการขยายพื้นที่ให้บริการ 2) และขาดบุคลากรในการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และ 3) อุปสรรคด้านพื้นที่ พื้นที่ให้บริการในปัจจุบันอยู่ใกล้กับแม่น้ำลาว จึงทำให้เกิดน้ำท่วมได้ทุกเมื่อ วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มีปัญหาและอุปสรรค คือ 1) การดำเนินงานหลักของวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายในปัจจุบันนั้น มุ่งเน้นไปที่การให้การศึกษาแก่นักศึกษามากกว่าการให้การรักษา

สรุปผลจากคำถามการวิจัย

1. สถานประกอบการมีผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอะไรบ้าง และมีจำนวนเท่าใด

ผลการวิจัยพบว่า จังหวัดเชียงราย มีสถานประกอบการที่ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จำนวน 3 แห่ง คือ โรงพยาบาลแม่ลาว โรงพยาบาลพญาเม็งราย และวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

2. สถานประกอบการในจังหวัดเชียงราย มีความพร้อมในการตอบสนองความต้องการนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในระดับใด

ผลการวิจัยพบว่า สถานประกอบการในจังหวัดเชียงราย ยังไม่มีความพร้อมในการตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวได้

3. นักท่องเที่ยวมีความต้องการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจากสถานประกอบการอะไรบ้าง

งานวิจัยครั้งนี้ ได้วิเคราะห์ความต้องการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสถานประกอบการโดย การเก็บข้อมูลระดับความคาดหวัง และความพึงพอใจของผู้รับบริการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้รับบริการมี

ความต้องการด้านคุณค่าทางการเรียนรู้และการศึกษา คุณภาพในการให้บริการ ศิลปวัฒนธรรม การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการ และลักษณะทางกายภาพ ในระดับมาก

4. นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจระดับใดในการรับบริการจากสถานประกอบการในจังหวัด เชียงราย

จากการวิจัยครั้งนี้ ได้เก็บข้อมูลระดับความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้รับบริการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อคุณภาพในการให้บริการ ลักษณะทางกายภาพ คุณค่าทางการเรียนรู้และการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการ ระดับมาก

จากผลการวิจัย จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า จังหวัดเชียงราย ยังไม่สามารถเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้ในปัจจุบัน หรือภายในระยะเวลาอันใกล้ นี้ทั้งนี้เนื่องจากยังขาดความพร้อมของสถานประกอบการ และการสนับสนุนอย่างจริงจังจากภาครัฐ อย่างไรก็ตาม หากต้องการให้เชียงรายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จ คือ การดำเนินงานของภาครัฐ ที่เปรียบเสมือนฟันเฟืองใหญ่ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ โดยรัฐบาล และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จะต้องร่วมกันกำหนดนโยบาย มาตรการ และแผนปฏิบัติการ ดำเนินการในเชิงบูรณาการ ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมในภาคการปฏิบัติจริง และจะต้องจัดสรรงบประมาณให้พอเพียงสำหรับการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงการสนับสนุน และประชาสัมพันธ์ให้กรรท่งเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นที่รู้จัก และมีมาตรฐาน ตลอดจนคุณภาพในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งจะส่งผลถึงรายได้และความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศต่อไป

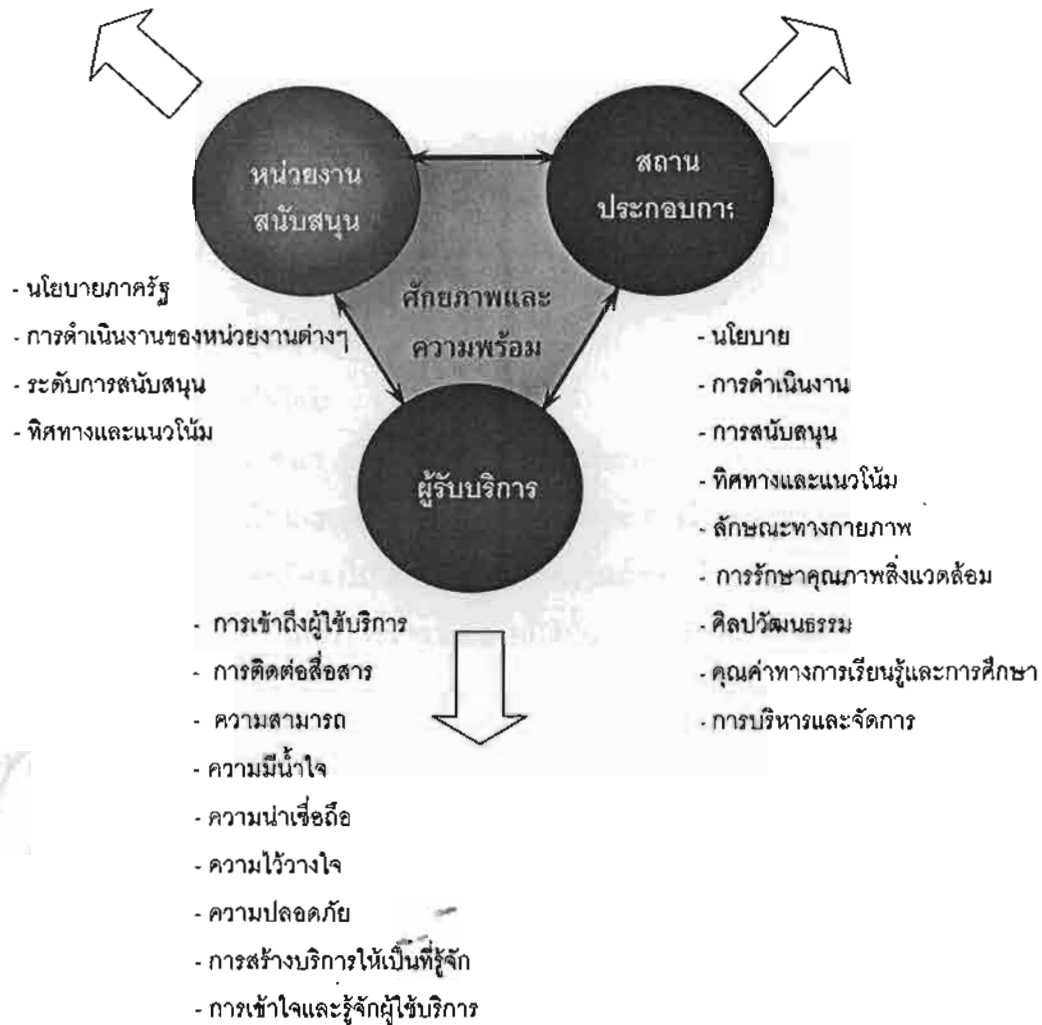
5.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า ศักยภาพและความพร้อมของผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดเชียงราย ยังอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะระดับฝ่ายสนับสนุน ซึ่งขาดการผลักดันและการดำเนินการอย่างเป็นระบบ และเป็นรูปธรรม ในขณะที่ สถานประกอบการ ถึงแม้มีความพร้อมและศักยภาพในระดับหนึ่ง แต่ก็ไม่สามารถรองรับจำนวนผู้มาใช้บริการจำนวนมากได้ ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาของมนัส ชัยสวัสดิ์ และคณะ (2546) ที่

ทำการศึกษาเรื่อง “การศึกษาระบบการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตเพื่อทราบศักยภาพของการพัฒนาไปสู่แหล่งท่องเที่ยวระดับโลกที่มีความยั่งยืน” ผลการศึกษาพบว่า ภูเก็ตมีศักยภาพโดยเฉลี่ยของการพัฒนาที่ยั่งยืน แต่ต้องมีการปรับปรุง ผลการศึกษาผู้ประกอบการโรงแรมยืนยันผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมจากการท่องเที่ยวในรูปของการสร้างงานทั้งทางตรงและทางอ้อมให้กับคนในท้องถิ่น มีทิศทางที่ดีในการจัดการสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม และการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น แต่ไม่มีการให้โอกาสแก่กลุ่มผู้ด้อยโอกาสที่เท่าเทียมกัน การจัดสรรทรัพยากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เห็นว่างบประมาณจำนวนมากถูกจัดสรรไปในบ่อบนที่ดินสิ่งก่อสร้างและครุภัณฑ์ กิจกรรมที่สัมพันธ์กับการพัฒนาทักษะและกิจกรรมที่สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนได้รับการจัดสรรทรัพยากรต่ำ

อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาในครั้งนี้ ชัดแจ้งกับ อัญญารัตน์ สร้อยอินตะ (2545) ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาศูนย์วิจัยและพัฒนาการแพทย์พื้นบ้านสถาบันราชภัฏเชียงรายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ พบว่า ศูนย์วิจัยและพัฒนาการแพทย์พื้นบ้าน สถาบันราชภัฏเชียงราย มีศักยภาพ และความพร้อมที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในระดับมาก ในด้านสถานที่ที่มีการให้บริการด้านการแพทย์พื้นบ้านและแพทย์แผนไทย ที่มีความหลากหลาย และสอดคล้องกับความต้องการของผู้มาใช้บริการ โดยบริการหลักๆ ที่ผู้มาใช้บริการให้ความสนใจเป็นพิเศษตามลำดับ ได้แก่ สมุนไพรบำบัด กายบำบัด (ฟื้นฟูสภาพทางกาย) การถือปฏิบัติ (การกรรมอยู่) อาหารบำบัด (กิจกรรมกิน) และพิธีกรรม/จิตบำบัด นอกจากนี้ ผู้ที่รับบริการยังสามารถเรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชาวล้านนาได้ ส่วนพื้นที่โดยรอบที่ศูนย์ฯ ตั้งอยู่นั้นก็มีความกว้างขวางสวยงาม มีความเหมาะสม เนื่องจากอยู่ในเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวและมีอาณาเขตบริเวณติดกับสถาบันการศึกษาและสวนสาธารณะ ทำให้มีความปลอดภัยสูง รวมทั้งมีศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคอย่างเพียงพอ

โดยรวมแล้ว สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ หน่วยงานสนับสนุน สถานประกอบการ และความพึงพอใจของผู้รับบริการ ต่างมีผลโดยตรงต่อศักยภาพและความพร้อมของผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดเชียงราย ซึ่งต้องมีการบูรณาการไปพร้อมๆ กัน ทั้งนี้ การผลักดันเพียงมิติเดียวนั้น ไม่สามารถก่อให้เกิดความเข้มแข็งในองค์กรรวมได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการไปพร้อมๆ กันทั้ง 3 ด้าน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและความพร้อมของผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพดังแสดงได้ตาม แผนภาพ 5.1

แผนภาพที่ 5.1 กรอบแนวคิดศักยภาพและความพร้อมของผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดเชียงราย

ผลการศึกษาพบว่า ศักยภาพผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของ จังหวัดเชียงราย จะพบว่ายังคงอยู่ในระดับที่ต่ำ แต่จังหวัดเชียงรายไม่จำเป็นที่จะต้องกำหนด ทิศทางในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หากแต่พยายามพัฒนาโครงสร้างเพื่อเสริมสร้าง สุขภาพ และอนามัยอันดีของประชาชน เป็นสิ่งที่จำเป็นและเป็นรากฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาสู่ การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน และมั่นคงต่อไป

5.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ปัญหาในการทำวิจัย

1. สถานประกอบการมีการให้บริการที่ไม่เป็นเวลา เนื่องจากเวลาในการให้บริการจะ พิจารณาจากจำนวนคนไข้และเวลารว่างของนายแพทย์ผู้ทำการรักษาเป็นหลัก จึงทำให้การรักษา ไม่สามารถกำหนดเวลาที่ชี้ชัดลงไปได้ จึงทำให้เกิดความลำบากในการเก็บข้อมูลวิจัย
2. ในการทำวิจัยในเชิงบูรณาการหลายมิตินั้น บางครั้งก่อให้เกิดความยากลำบาก ซึ่งไม่ ว่าจะเป็นในเรื่องของศักยภาพ ความพร้อม ความพึงพอใจ หรือความยั่งยืนในด้านการให้บริการ ต่างๆ ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามหลายท่านไม่สามารถตอบแบบสอบถามได้ จึงต้องใช้เจ้าหน้าที่ และระยะเวลาในการดำเนินการมาก
3. สถานประกอบการที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการที่จด ทะเบียนเป็นสถานประกอบการของรัฐ - ซึ่งมีบุคลากรที่จะต้องปฏิบัติงานหลักอยู่แล้ว ดังนั้น บุคลากรที่จะให้ข้อมูลจึงไม่มีเวลาในการให้ข้อมูลได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งนโยบายและงบประมาณ ของหน่วยงาน จะถูกจัดสรรมาจากต้นสังกัด รวมถึงอำนาจในการสั่งการ ดังนั้น สถานประกอบการ ต่างๆ เหล่านี้ จึงไม่สามารถปรับปรุงหน่วยงานได้ตามใจชอบ ซึ่งจะส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ มาใช้บริการต่อไป
4. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือคนในพื้นที่ ซึ่งรู้จักแพทย์ผู้รักษา และรักษาเป็น ประจำอยู่แล้ว จึงไม่ได้คาดหวังสิ่งอื่นใดมากมายนัก ดังนั้น จึงอาจส่งผลต่อการวัดระดับความ คาดหวัง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาเชิงลึกในแนวทางเดียว เช่น หากต้องการทราบเกี่ยวกับสมุนไพรและการแพทย์แผนไทย ควรศึกษาในรายละเอียดของการแพทย์แผนไทยอย่างลึกซึ้ง หากต้องการทราบเกี่ยวกับการฝังเข็ม ควรศึกษาในรายละเอียดของการฝังเข็มอย่างลึกซึ้ง
2. ควรศึกษานโยบายของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อจะได้ทราบถึงทิศทางและแนวโน้มที่เหมาะสมในการพัฒนาและปรับปรุงหน่วยงาน ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค
3. การศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ และการตระหนักเรื่องการแพทย์แผนไทย สมุนไพร หรือแพทย์ทางเลือก ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการกำหนดทิศทางของภาครัฐ และความเหมาะสมในการสนับสนุนหน่วยงานต่างๆ
4. การศึกษาตลาดและแนวโน้มของการแพทย์ทางเลือก ของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคนี้ เพื่อสามารถเปรียบเทียบศักยภาพและความพร้อมในมุมมองที่กว้าง และสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้

บรรณานุกรม

1. -----, 2545. **หลักสถิติ**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
2. -----, 2545. **การวิเคราะห์หลักสถิติ: สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
3. กระยาทิพย์ เรือนใจ. 2537. **สุขศาลา พืชสมุนไพร**. ต้นธรรม สำนักพิมพ์.
4. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2549. <http://www2.tat.or.th/stat/download/0105/nat-1.xls>.
[ระบบออนไลน์ 1 เมษายน].
5. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2540. **โครงการศึกษาเพื่อจัดการทำแผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
6. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2547. **เป้าหมายรายได้จากการท่องเที่ยวระหว่างปี 2539-2548**.
7. **โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งชาติ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (2545-2549)**. 2544. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
8. **โครงการศึกษาวิจัยการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม** บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ร่วมกับสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย. 2544. **รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาเพื่อจัดทำดัชนีวัดคุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว**. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
9. จลองค์รี พิมพ์สมพงศ์. 2548. **การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5.
10. จัทยาพร เสมอใจ. 2545. **การตลาดธุรกิจบริการ**. กรุงเทพมหานคร: เอ็กสเปอร์เน็ท.
11. ธงชัย สันติวงษ์. 2533. **พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาด**. กรุงเทพมหานคร. ไทยวัฒนาพานิช.
12. ธารธรรมแก้ว เชื้อเมือง. 2545. **สมุนไพรสำคัญที่ควรรู้**. สำนักพิมพ์ กำแก้ว.
13. นิคม จารุมณี. 2536. **การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
14. นิคม จารุมณี. 2544. **การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว**. โอ เอส พริ้นติ้ง เฮ้าส์ : กรุงเทพฯ.

15. บุญเลิศ ตั้งจิตวัฒนา. 2543. การจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Tourism Industry Management). พิมพ์ครั้งที่ 3. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
16. บุญเลิศ ตั้งจิตวัฒนา. 2548. อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Tourism Industry). ศูนย์วิชาการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร.
17. บุญเลิศ ตั้งจิตวัฒนา. 2548. การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism Development). ศูนย์วิชาการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร.
18. บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. 2548. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวธุรกิจที่ไม่มีวันตายของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ซี.พี.บุ๊ค สแตนดาร์ด.
19. ปรีชา แดงโรจน์. 2544. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: บริษัท ไฟร์ แอนด์ ไฟร์ พรินติ้ง จำกัด.
20. พยอม วงศ์สารศรี. 2538. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
21. พิทยา จารุพูนผลและสมนึก ศิริพานทอง. 2543. ทฤษฎีและเทคนิควิชาการฝังเข็มและรมยา รุ่น 3. ศูนย์ผลิตและพัฒนาสื่อสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพฯ.
22. แพทย์ฝังเข็มรุ่นที่ 12 (หลงสื่อเออร์). 2547. ทฤษฎีพื้นฐานการแพทย์แผนจีนและการฝังเข็ม. (คำบรรยายโครงการอบรมหลักสูตรการฝังเข็ม).
23. แพทย์หญิงนภา ทรัพย์เจริญ. 2542. เอกสารประกอบการประชุม การจัดทำแผนพัฒนาการแพทย์แผนไทยในแผนการพัฒนาระบบสาธารณสุข ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8. สิงหาคม 2539.
24. ไพบุลย์ อินทริวิชา. 2517. หลักและวิธีการจัดเจตคติ. (อนุสารเพื่อการวิจัย ฉบับที่ 3). กรุงเทพมหานคร. กองการวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
25. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. 2548. โครงการศึกษาวิถีชีวิตชนเผ่าคนไทยพื้นที่สูงเพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงสายแบบโฮมสเตย์.
26. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา. 2544. เอกสารการสอนชุดวิชา องค์การและการจัดการ หน่วยที่ 9 - 15. กรุงเทพมหานคร. สุโขทัยธรรมราชา.
27. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา. 2545. จิตวิทยาการบริการ. กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.
28. มิ่งสรรพ ขาวสะอาด และคณะ. 2544. รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งชาติ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ

และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) เสนอต่อ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย.

29. เมตตา กฤติวิทย์ และคณะ. 2541. แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ. เบลล์การพิมพ์ (1988) จำกัด.
30. ยุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยว จังหวัดเชียงราย ปี พ.ศ. 2547-2549. 2545.
เชียงราย: ฝ่ายนโยบายและแผนสำนักงานจังหวัดเชียงราย.
31. ระพีพรรณ ทองหล่อ และคณะ. 2545. ผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่เป็นผลจากการท่องเที่ยว.
32. จำไพพรรณ แก้วสุริยะ. 2544. ท่องเที่ยวยั่งยืน (ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์) ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. อนุสาร อ.ส.ท. (พฤศจิกายน) 118-119.
33. วีรพงษ์ เจริญจิระวัฒน์. 2539. คุณภาพในงานบริการ. กรุงเทพมหานคร. ประชาชน.
34. วีรฤต เอกกมลกุล และคณะ . 2534. เวชกรรมฝังเข็มแนวใหม่.
35. ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2538. พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร. พัฒนาศึกษา.
36. ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2539. การบริหารการตลาดยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร. พัฒนาศึกษา.
37. ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2541. การวิจัยธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร: ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์ .
38. สถิติการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย.
<http://www2.tat.or.th/stat/download/tst/176/2003%20chiang%20rai.doc>. [ระบบออนไลน์ 28 สิงหาคม 2547].
39. สมชาติ กิจยรรยง. 2536. สร้างบริการ สร้างความประทับใจ. กรุงเทพมหานคร. ซีเอ็ด-ยูเคชั่น.
40. สมชาติ กิจยรรยง. 2544. การพัฒนาทีมบริหาร. กรุงเทพมหานคร. ธนาเพรสแอนด์กราฟฟิค.
41. สมพงษ์ ธงไชย และคณะ. 2547. ความพร้อมในการบริการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยในกลุ่มจังหวัดริมแม่น้ำโขงตอนล่าง (มุกดาหาร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี). พฤศจิกายน.
42. สำนักคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2549. เอกสารประกอบการสัมมนา ระดมความคิดเห็นเฉพาะกลุ่ม: ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุล และแข่งขันได้ในช่วงศตวรรษแห่งเอเชีย. 8 มิถุนายน.
43. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2549. เอกสารประกอบการสัมมนา ระดมความคิดเห็นเฉพาะกลุ่ม: ยุทธศาสตร์การพัฒนามาตรฐานความ

หลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม.
8 มิถุนายน.

44. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2549. เอกสารประกอบการ
สัมมนาระดมความคิดเห็นเฉพาะกลุ่ม: ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและ
สังคมเป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ. 8 มิถุนายน.
45. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. 2544.
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่เก้า พ.ศ.2545 – 2549. กรุงเทพฯ: โรง
พิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
46. สำนักงานจังหวัดเชียงราย. 2546. แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (พ.ศ. 2548-2551). เชียงราย.
47. สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา. 2547. ยุทธศาสตร์การพัฒนากการ
ท่องเที่ยว, 6 มกราคม.
48. สิ้นธุ์ สโรบล. 2546. การท่องเที่ยวโดยชุมชน : แนวคิดและประสบการณ์พื้นที่ภาคเหนือ.
วนิดา เพรส : เชียงใหม่.
49. สุทมาลย์ หมั่นเจริญ. 2543. การจัดการธุรกิจสมุนไพรไทย: มิติหนึ่งของการส่งเสริมอาชีพ
ท้องถิ่น.
50. สุมณา อยู่โพธิ์. 2544. ตลาดบริการ. กรุงเทพมหานคร. บิ๊กไฟร์ เพรส.
51. อภิชัย ชัยตรุณ. 2543. วิวัฒนาการแห่งเวชกรรมฝังเข็ม. กรุงเทพฯ : เอมี เทรดตั้ง.สำนักพิมพ์
สุขภาพใจ.
52. อรรถพล กงวิไล. —. ชมรมแพทย์ฝังเข็มแห่งประเทศไทย . Diseases and Treatment เล่มที่ 1.
53. อรสิริ ปัทมวิชัยพร. 2547. วารสารนักบริหาร. ปีที่ 24. เล่มที่ 4. (เดือนตุลาคม – ธันวาคม) หน้า
106.
54. อุษาวดี พลุพิพัฒน์. 2545. การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน: กรณีศึกษา การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
โดยชุมชนในประเทศไทย. จุลสารการท่องเที่ยว, 21, 4(ตุลาคม - ธันวาคม) 38 – 34.
55. Carter, E. 1993. Ecotourism in the Third World: problems for sustainable tourism
development. Tourism Management, Vol. 14 No. 2, pp. 85-9.
56. Kotler Philip; Bowen, John and Makens, James. 1996. Marketing for hospitality and
Tourism. Prentice Hall.
57. Leiper N. 1979. "The Framework of Tourism: Towards a Definition of Tourism and the
Tourist Industry". Annals of Tourism Research. Vol 6.

58. Pam Cornelissen. 1999. **World Tourism Organization (WTO) Seminar Proceedings, The Future of National Tourism Offices, Prague, Czech Republic. 27 May.**
59. Philip Kotler and Gerald Zaltman. 1971. **Social Marketing: An Approach to Planned Social change.** Journal of Marketing. Vol 35, (July), pp. 3 – 12.
60. World Tourism Organization. 2005. **ASEAN Statistical Yearbook, 2005.**
61. World Tourism Organization. **Global Code of Ethics for Tourism.** www.world-tourism.org.

ภาคผนวก ก

การให้บริการของสถานประกอบการ
ในจังหวัดเชียงราย

การให้บริการของสถานประกอบการในจังหวัดเชียงราย

1. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ปณิธาน

- ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ
- เป็นสถาบันฝึกอบรมด้านการแพทย์แผนไทยประยุกต์ และการบริการสุขภาพ ที่ได้มาตรฐาน
- ให้บริการการรักษาพยาบาลด้วยการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ด้วยคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ
- เป็นที่ค้นคว้าและวิจัยทางด้านการแพทย์แผนไทยประยุกต์

วิสัยทัศน์

มุ่งเน้นที่จะผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ โดยการพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก รวมทั้งการบริการสุขภาพ เพื่อสุขภาพของชาวไทย

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเปิดหลักสูตรใหม่ปีการศึกษา 2548 จำนวน 2 หลักสูตร คือ

- สาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์
- สาขาวิชาการบริการ

แผนงานโครงการ

ในการเปิดหลักสูตรใหม่ ของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง นอกจากการเรียนการสอน 2 สาขาวิชา ดังกล่าวแล้ว มหาวิทยาลัยได้จัดทำโครงการรองรับนักศึกษาในการเรียน การสอน และเป็นสถานที่ฝึกงาน คือ

1. โครงการศูนย์ฟื้นฟูสภาพครบวงจร อยู่ในระหว่างก่อสร้าง ซึ่งระยะแรกจะเสร็จปลายปีนี้ เป็นศูนย์ที่จะดูแลสุขภาพ ทั้งการป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพ การรักษาพยาบาลและ การฟื้นฟูสภาพ ด้วยบรรยากาศบ้านพักรอบทะเลสาบ ที่เหมาะสำหรับการดูแลสุขภาพ แนวธรรมชาติ

2. โครงการก่อสร้างโรงพยาบาลรักษาด้วยการแพทย์แผนไทยประยุกต์ สำหรับเป็นศูนย์การแพทย์ทางเลือกในการรักษา และสถานที่ฝึกงานของนักศึกษา ประกอบด้วย การ รักษาด้วยการแพทย์แผนไทยครบวงจร การแพทย์แผนจีนและแนวตะวันออก สปา เป็นต้น

สาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์

มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยด้วยการแพทย์แผนไทยประยุกต์กับการแพทย์อื่นๆ เพื่อให้ผู้ป่วยมีทางเลือกมากขึ้น จบแล้วสามารถทำงานในโรงพยาบาลของรัฐบาล โรงพยาบาลเอกชนหรือสถานบริการสุขภาพ เช่น สปา

สาขาบริการสุขภาพ

มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ การดูแลสุขภาพของผู้ป่วยทั้งในศูนย์สุขภาพทั่วไป ผู้สูงอายุ เด็ก คนพิการหรือแม่กระทั่งในหน่วยงานต่างๆ ขณะนี้ได้มีการเจรจากับโรงพยาบาลเครือข่ายเอกชนที่จะรับเข้าทำงาน หรือทำงานต่างประเทศในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ

เป้าหมาย

จำนวนนักศึกษาที่จะรับเข้าศึกษา และคาดว่าจะสำเร็จการศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริการสุขภาพ และหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต สาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์

สาขาวิชา	ปีการศึกษา พ.ศ.				
	2548	2549	2550	2551	2552
การบริการสุขภาพ	50	200	300	400	400
การแพทย์แผนไทยประยุกต์	50	200	300	400	400

2. โรงพยาบาลแม่ลาว

ข้อมูลทั่วไป

โรงพยาบาลแม่ลาว จังหวัดเชียงราย เป็นโรงพยาบาลหนึ่งที่เกิดขึ้นโดยได้รับงบประมาณทางราชการจัดสรร ก่อสร้างตามแบบอาคารผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน ขนาด 10 เตียง ตามเลขที่แบบ 3130/2526 เมื่อปี พ.ศ. 2537 ตั้งอยู่ที่ เลขที่ 309 หมู่ 3 บ้านหน่วยล้านดอนจัน ตำบลจอมหมอกแก้ว อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย มีฐานะเป็นโรงพยาบาลชุมชน ปัจจุบันมีขนาด 30 เตียง มีพื้นที่ทั้งหมด 1 แปลง ขนาด 50 ไร่ ให้บริการแก่ประชาชนในเขตอำเภอแม่ลาวและเขตใกล้เคียง ให้บริการครอบคลุมด้านการรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสมรรถภาพ การส่งเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรค มีการให้บริการทั้งในโรงพยาบาลในชุมชน และหน่วยบริการเคลื่อนที่ ได้เปิดให้บริการรับผู้ป่วยนอก เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2538 และเปิดให้บริการรับผู้ป่วยนอน เมื่อ วันที่ 2 ตุลาคม 2539

ศูนย์เวชกรรมฟื้นฟูเป็นศูนย์ที่สร้างขึ้นตามนโยบายขององค์กร คือ พัฒนาระบบบริการสุขภาพแบบองค์รวมให้มีคุณภาพ มีการเปิดให้บริการเมื่อปี พ.ศ. 2543 ปัจจุบันให้บริการ 4 ด้านหลัก คือ การฝังเข็ม กายภาพบำบัด การแพทย์แผนไทย และการแพทย์พื้นบ้าน บุคลากรที่พร้อมให้บริการมี 9 คน สามารถให้บริการผู้ป่วยได้ 6 เตียง และสามารถรองรับผู้ป่วยได้ประมาณ 30-50 คนต่อวัน

นโยบายขององค์กร

วิสัยทัศน์

เราจะเป็น "โรงพยาบาลคุณภาพ" หนึ่ง ในจังหวัดเชียงราย ปี 2551 โดยมีปรัชญาในการดำเนินงาน คือ สถานบริการดี มีคุณภาพ มุ่งงานสร้างน่าชม พร้อมทีมงานเข้มแข็ง ชัดแจ้ง ข้อมูลข่าวสาร ประสานชุมชน ประชาชนสุขภาพแข็งแรง

พันธกิจ

1. พัฒนาระบบบริการสุขภาพแบบองค์รวมให้มีคุณภาพ
2. สร้างความร่วมมือกับพันธมิตรและเครือข่ายบริการสุขภาพ
3. พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ
4. ส่งเสริมให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้วยการแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก

โดยเครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอแม่ลาว ให้บริการสร้างเสริมสุขภาพ ป้องกัน รักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ มุ่งงานสร้างนำซ่อม เน้นการสร้างความศักยภาพและการประสานองค์การชุมชนให้มีส่วนในการดูแลตนเองได้อย่างเหมาะสมสามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพ มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศ ภายใต้ระบบบริหารทรัพยากรเพื่อประโยชน์สูงสุด

จุดมุ่งหมาย

1. ประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบมีส่วนร่วมและมีศักยภาพในการสร้างเสริมสุขภาพในชุมชนของตนสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพตามชุด สิทธิประโยชน์หลักได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และเกิดความพึงพอใจ
2. โรงพยาบาลผ่านการรับรองคุณภาพจากสถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล ภายในปี 2546
3. ผู้รับบริการเขตรอยต่อให้ความเชื่อถือและเลือกใช้บริการสุขภาพของโรงพยาบาลเพิ่มขึ้น
4. มีระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศระดับอำเภอ
5. มีการบริหารทรัพยากรให้สอดคล้องกับรายรับรายจ่าย

แผนยุทธศาสตร์

กลยุทธ์หลัก

1. การพัฒนาคุณภาพบริการให้ได้รับการรับรองคุณภาพ
2. การบริหารทรัพยากรให้สอดคล้องกับรายรับและรายจ่าย
3. การกระจายบริการใกล้บ้านใกล้ใจ

กลยุทธ์เชิงรุก

1. พัฒนาระบบการสร้างนำซ่อมแบบยั่งยืนและต่อเนื่อง
2. การพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มศักยภาพและสร้างแรงจูงใจ

กลยุทธ์การพัฒนา

1. การประชาสัมพันธ์และการตลาดเชิงรุก
2. พัฒนาระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์เชิงถอยและควบคุม

1. การเตรียมปรับระบบสถานบริการเพื่อรองรับสถานการณ์ที่ปรับเปลี่ยน

สภาพทั่วไปของการให้บริการ

ศูนย์เวชกรรมฟื้นฟู โรงพยาบาลแม่ลาวมีแพทย์ 1 คน พยาบาล 3 คน และเจ้าหน้าที่ 5 คน ซึ่งมีผังการปฏิบัติงานดังแผนภาพ ด้วยทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ทางศูนย์จึงสามารถรองรับผู้ป่วยได้ไม่มากนัก ด้วยทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้ปริมาณผู้ป่วยที่รับได้ อยู่ที่ 30 -50 ต่อวัน อย่างไรก็ตาม โรงพยาบาลเคยให้บริการผู้ป่วยมากที่สุดถึง 110 คนต่อวัน ซึ่งเกินกำลังเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่

3. วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ข้อมูลทั่วไป

จากการสัมภาษณ์รองคณบดีวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2549 และจากเอกสารแนะนำวิทยาลัยฯ สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก เป็นส่วนราชการระดับคณะวิชาของ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มีที่ตั้งติดกับสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชบรมาชนนี ภายใน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มีพื้นที่ประมาณ 4 ไร่ ซึ่งประกอบไปด้วยอาคารอำนวยการ ซึ่งเป็น อาคารเรียนและศูนย์ให้การรักษาลูกป่วยในปัจจุบัน และมีอาคารที่ใช้ในการให้บริการในด้านต่างๆ แยกการให้บริการในแต่ละอาคาร คือ สปาล้านนา นวดแผนไทย พิพิธภัณฑ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เป็นสถาบันหนึ่งที่ได้บุกเบิกและมีประสบการณ์ในด้านนี้ โดยเริ่มจากการศึกษาวิจัยด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกมาเป็นระยะเวลายาวนาน โดยในปี พ.ศ. 2527-2531 ได้ทำการศึกษาภูมิปัญญาและความเชื่อด้านการรับประทานอาหารกับสุขภาพของคนไทยภาคเหนือตอนบน ภายใต้โครงการพฤติกรรม การรับประทานอาหารของชาวเอเชีย (Asian Food Habit) ของสมาชิกในกลุ่มอาเซียน 6 ประเทศ ต่อมาในปี พ.ศ. 2534-2539 ได้ทำการศึกษาวิจัยศักยภาพของภูมิปัญญาพื้นบ้านด้านการดูแลรักษาสุขภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในภาคเหนือตอนบน ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) โดยเฉพาะได้ศึกษาเจาะลึกเกี่ยวกับวัฒนธรรมสุขภาพ และศักยภาพของหมอฟันบ้านล้านนา (หมอเมือง) หลายเรื่อง ภายใต้การสนับสนุนของ สวช. และ องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization หรือ ยูเนสโก)¹ ตลอดจนการแก้ปัญหาวิกฤตเอดส์ด้วยภูมิปัญญาหมอเมือง

ในปี พ.ศ. 2542 จึงได้จัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาการแพทย์พื้นบ้านขึ้น ด้วยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้ทำการสังคายนาองค์ความรู้หมอเมืองร่วมกับ

¹ องค์การยูเนสโก ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2489 มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญในการสร้างสรรค์สันติภาพ โดยส่งเสริมความร่วมมือของนานาชาติทางการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม เพื่อให้ทั่วโลกเคารพในความยุติธรรม กฎหมาย สิทธิและเสรีภาพที่มนุษย์พึงมี โดยไม่แบ่งแยกเชื้อชาติ เพศ ภาษา หรือศาสนา ประเทศไทยเข้าเป็นรัฐสมาชิกขององค์การยูเนสโก เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2492 (ลำดับที่ 49) ปัจจุบัน ยูเนสโกมีสมาชิกรวมทั้งสิ้น 191 ประเทศ สมาชิกล่าสุดคือรัฐสุลต่านบรูไนดารุสซาลาม (ประเทศบรูไน) เป็นสมาชิกเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2548

เครือข่ายหมอเมืองใน 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน จนเกิดเป็นชุดโครงการวิจัยองค์ความรู้หมอเมืองขึ้นในภาคเหนือตอนบน เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้หมอเมือง และจัดทำเป็นตำราอ้างอิงกลางในระบบการแพทย์พื้นบ้านล้านนา ต่อมาในปี พ.ศ. 2545 จึงได้พัฒนาเป็นหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี สาขาการแพทย์แผนไทย รวม 4 แขนง ได้แก่ เกษตรกรรมไทย เวชกรรมไทย การนวดไทย และ ผดุงครรภ์ไทย นอกจากนั้นยังได้พัฒนาหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาเภสัชกรรมแผนไทย โดยได้รับการรับรองหลักสูตรทั้งสองจาก คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย ตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545 ตาม พ.ร.บ. การประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2542 มาตรา 33 (1) (ข) ทำให้วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก มีสถานะเป็นสถาบันการศึกษาสาขาการแพทย์แผนไทย

นโยบายขององค์กร

วิสัยทัศน์

วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก เป็นส่วนราชการระดับคณะวิชา ประกอบ ด้วยสำนักงานคณะและโรงพยาบาลแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก ซึ่งเป็นคณะเฉพาะทางที่มุ่ง

1. พัฒนาองค์ความรู้ท้องถิ่นด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้าน ให้ร่วมสมัยบนพื้นฐาน ของการแพทย์ผสมผสาน (Complementary Medicine) และเป็นทางเลือกหนึ่งของระบบบริการสุขภาพแห่งชาติ
2. ผลิตบัณฑิตและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องชาญด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก ในทุกระดับการศึกษา
3. สร้างเครือข่ายบริการสุขภาพและพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน บนพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่ยั่งยืนและการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี

พันธกิจ

1. ผลิตบัณฑิตและฝึกอบรมบุคลากรด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกในทุกระดับการศึกษา
2. พัฒนาองค์ความรู้ท้องถิ่นให้ร่วมสมัย และบริการคืนสู่ชุมชน ผ่านการศึกษาอบรมและการบริการสุขภาพด้วย โรงพยาบาลแพทย์แผนไทย ผลิตภัณท์ยาสมุนไพร และล้านนาสปา

3. พัฒนาระบบบริการสุขภาพด้วยการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก โดยเฉพาะพัฒนาต้นแบบโรงพยาบาลแพทย์แผนไทย และต้นแบบล้านนาสปา

4. สร้างเครือข่ายและพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน บนพื้นฐานภูมิปัญญา การดูแลรักษาสุขภาพ ด้วยการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก

วัตถุประสงค์

1. เป็นหน่วยงานระดับคณะวิชาเฉพาะทาง ที่ผลิตบัณฑิตและพัฒนาบุคลากรด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์ชนเผ่า และการแพทย์ทางเลือก โดยยึดองค์ความรู้ท้องถิ่นเป็นสำคัญ

2. ศึกษาวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ท้องถิ่น ด้านการแพทย์พื้นบ้านไทย การแพทย์ชนเผ่า การแพทย์ทางเลือกและภูมิปัญญาท้องถิ่นในบริเวณลุ่มน้ำโขงตอนบน แล้วบริการคืนสู่ชุมชน โดยการสร้างนักวิจัยชุมชนและบุคลากรด้านสุขภาพผ่านหลักสูตรการผลิตบัณฑิต ทั้งระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา

3. เป็นแหล่งเรียนรู้ เผยแพร่และบริการวิชาการด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์ชนเผ่า และการแพทย์ทางเลือก รวมทั้งบริการข้อมูลท้องถิ่นและฝึกอบรมองค์ความรู้ท้องถิ่นเฉพาะทาง

4. เป็นศูนย์สาธิตและบริการสุขภาพ ในแนว สปาแบบพื้นบ้านล้านนา และมีสถานพยาบาลการแพทย์แผนไทยที่ให้บริการแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยวในการดูแลรักษาสุขภาพ ด้วยภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้านล้านนาและภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

5. เป็นศูนย์ประสานงาน เครือข่ายภาคีด้านการแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ชนเผ่า ซึ่งนอกจากเป็นเวทีกลางและเป็นตลาดนัดของการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ชนเผ่าแล้ว ยังมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา ฝึกอบรมและรับรองวิทยฐานะของหมอพื้นบ้านและหมอชนเผ่า

สภาพทั่วไปของการให้บริการ

วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เปิดบริการรักษาสุขภาพ และสปาแบบพื้นบ้านล้านนา รวมทั้งให้บริการรักษาโรคแก่ผู้ป่วยนอกด้วยสถานพยาบาลการแพทย์แผนไทย ตลอดจนบริการสร้างเสริมสุขภาพด้วยการออกกำลังกาย และกิจกรรมบำบัดแบบตะวันออก เช่น การนวด ดัดตน จี้กด โทเก็ก โยคะ ฯลฯ นอกจากนั้นยังได้ผลิต

และจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพรมากกว่า 30 ตำรับ และมีสวนสมุนไพรที่มีสมุนไพรล้านนาและสมุนไพรชนเผ่ามากกว่า 450 ชนิด จึงเป็นแหล่งเรียนรู้สมุนไพรล้านนาที่หายาก บริการพันธุ์พืชสมุนไพร อาหารและเครื่องดื่มสุขภาพ รวมทั้งบริการข้อมูลข่าวสาร และให้คำปรึกษาแก่นักวิจัยหรือนักศึกษา หรือผู้สนใจทั่วไป

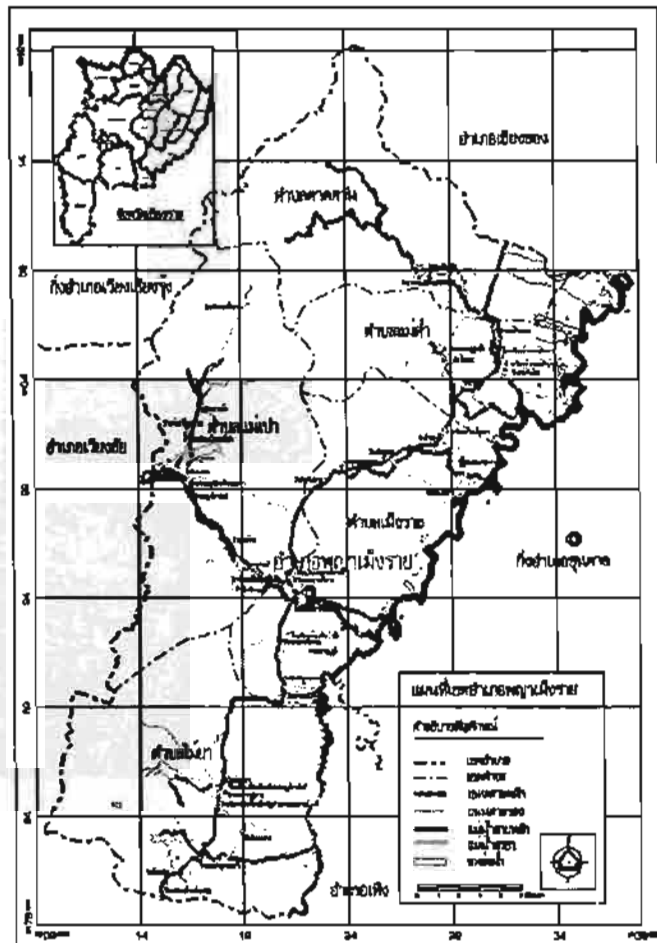
โรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เป็นโรงพยาบาลที่ให้บริการได้ทั้งผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน สามารถรองรับผู้ป่วยในได้ 30 เตียง และสามารถรองรับผู้ป่วยนอกได้ไม่น้อยกว่าวันละ 100 ราย โดยมี "แพทย์แผนไทย" ที่มีวุฒิการศึกษาแพทย์แผนไทยบัณฑิต (พท.บ.) และมีใบอนุญาตประกอบโรคศิลปะ ทั้ง 4 สาขา คือ เภสัชกรรมไทย เวชกรรมไทย การนวดไทย และฝังเข็มไทย เป็นบุคลากรหลักที่ให้บริการดูแลรักษาผู้ป่วย โดยมีพนักงานแพทย์แผนไทยที่ผ่านการฝึกอบรม เป็นผู้ปฏิบัติการให้บริการในตำแหน่ง "ผู้ช่วยแพทย์แผนไทย"

โรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เป็นโรงพยาบาลที่จัดการให้บริการเฉพาะทางที่เกี่ยวกับการดูแลรักษาผู้ป่วยประเภทเรื้อรัง หรือประเภทการดูแลสุขภาพ โดยใช้ความรู้และเทคนิควิธีการของการแพทย์แผนไทยและยาสมุนไพรไทย ร่วมกับการแพทย์พื้นบ้านไทยและการแพทย์ทางเลือก เช่น การแพทย์จีน หรือแม้แต่เทคโนโลยีของการแพทย์แผนปัจจุบัน อย่างผสมผสานกลมกลืน โดยเฉพาะผู้ป่วยในกลุ่มโรคเรื้อรัง ที่สามารถดูแลรักษาด้วยภูมิปัญญาไทย เช่น ผู้ป่วยด้วยโรคอัมพฤกษ์ อัมพาต เอดส์ มะเร็ง เบาหวาน ความดันโลหิตสูง เกาต์ ทางเดินอาหาร ทางเดินหายใจ ภูมิแพ้ ปวดเมื่อยโครงสร้างและกล้ามเนื้อ และโรคชรา เป็นต้น

4. โรงพยาบาลพญาเม็งราย

ข้อมูลทั่วไป

โรงพยาบาลพญาเม็งราย เป็นโรงพยาบาลประจำอำเภอ โรงพยาบาลพญาเม็งราย ตั้งอยู่ที่เลขที่ 156 บ้านสันเชียงใหม่ หมู่ที่ 10 ต.แม่เปา อ.พญาเม็งราย จ.เชียงราย ประมาณ 47 กิโลเมตร ตามเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1152 ตอน บ้านห้วยดอย - บ้านด้าตลาด มีเนื้อที่ 26 ไร่ ปี พ.ศ. 2528 ก่อตั้งเป็นโรงพยาบาลประจำอำเภอ ขนาด 10 เตียง เพื่อให้บริการด้านการรักษาพยาบาล งานส่งเสริมสุขภาพแก่ประชาชนในเขตอำเภอพญาเม็งรายและอำเภอใกล้เคียง ปี พ.ศ. 2533 เปิดให้บริการงานแพทย์แผนไทยในโรงพยาบาลและในชุมชน ปี พ.ศ. 2537 ได้รับการยกฐานะเป็นโรงพยาบาลชุมชน ขนาด 30 เตียง

ประวัติของอำเภอพญาเม็งราย อำเภอพญาเม็งรายเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดเชียงรายได้แยกการปกครองจากอำเภอเทิงเป็นกิ่งอำเภอพญาเม็งราย เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2524 และยกฐานะเป็นอำเภอพญาเม็งราย เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพ่อขุนเม็งรายมหาราช กษัตริย์ผู้ครองเมืองเชียงราย ครั้งยกทัพไปตีเมืองผาแดง (เชียงของ) เมื่อประมาณปี พ.ศ. 1812 และได้มาหยุดพักไพร่พลแปรพระราชอิริยาบถ เตรียมเสบียงอาหาร ทรงเสด็จไป "ตั้งไถ่ป่า" บริเวณหมู่บ้านสันป่าสัก หมู่ที่ 3 ต. เม็งราย จึงทำให้บริเวณดังกล่าวมีเรื่องเล่าสืบต่อกันมาว่าเป็น "ซุ่มตั้งไถ่พญาเม็งราย" หรือ "ซุ่มพญาเม็งราย" หรือ "คุ่มพญาเม็งราย" โดยผู้อำนวยการโรงพยาบาลพญาเม็งรายคนปัจจุบันคือ นพ.ศักดิ์ชัย มรรคอนันตโชติ

นโยบายขององค์กร

ปรัชญาการดำเนินงานของโรงพยาบาลคือ "บริการประทับใจ ได้มาตรฐาน พัฒนา
งานเพื่อชุมชน"

สภาพทั่วไปของการให้บริการ

โรงพยาบาลพญาเมืองราย นอกจากเป็นโรงพยาบาลประจำอำเภอแล้ว ยังมีชื่อเสียงในด้าน
ของสมุนไพรไทย โดยมีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาวัตถุดิบสมุนไพรจังหวัดเชียงราย เพื่อรักษาให้กับ
ผู้ป่วย และจำหน่ายไปยังศูนย์อื่นที่สนใจ นอกจากนี้ ยังเป็นสถานประกอบการที่ได้รับการแต่งตั้ง
ให้เป็นหนึ่งในสถานพยาบาลแผนปัจจุบันที่บำบัดรักษาผู้เสพติดให้โทษ ของจังหวัด
เชียงราย

สำหรับการรักษาโดยแพทย์แผนไทยนั้น บุคลากรของโรงพยาบาล มี 8 คน มีหมอนวด 5
คน หัวหน้าฝ่าย 3 คน นวดประคบอบสมุนไพรโดยใช้สมุนไพร 10 กว่าชนิด สามารถรองรับผู้ป่วย
ได้ครั้งละ 8 เตียง นอกจากนี้ ยังมีการจ่ายสมุนไพรรักษาโรค และการบริหารร่างกายเพื่อสุขภาพ
ที่เหมาะสม การผลิตสมุนไพรของโรงพยาบาล ส่วนหนึ่ง บุคลากรจะดำเนินการผลิตเอง และ
บางส่วนร่วมมือกับชุมชน แหล่งสมุนไพรส่วนใหญ่ ได้มาจากการหาจากป่า

รูปแบบผลิตภัณฑ์ของโรงพยาบาลพญาเม็งราย

- แคปซูล
- ลูกกลอน
- ชาขง
- ยาน้ำ
- ฟ้าฉิ่ง
- ยาอบ
- สมุนไพรแห้ง (ลูกประคบ)

ผู้มาใช้บริการ ส่วนใหญ่เป็นชาวบ้าน (บัตรทอง 30 บาท) นักท่องเที่ยวเป็นส่วนน้อย

ความพร้อม มีหมอนวด ชาย 2 คน หญิง 6 คน เตียงนวดตัว 8 เตียง นวดฝ่าเท้า 10 เตียง
48-50 คน ส่วนใหญ่มาขอเพื่อสุขภาพ ผ่อนคลายกล้ามเนื้อ ลดอาการปวดเรื้อรัง
แพทย์ทั้งโรงพยาบาล มี 3 คน รวม ผอ. การรักษาใช้สายวัดโพธิ์ – ราชสำนัก

(นวด อบ ประคบ ผลิตภัณฑ์สมุนไพร ส่งให้ โรงพยาบาลอื่นๆในเชียงราย) ใช้ Head เป็นพญา
หลวิชาชีพ พวกนวดจะผ่านการอบรม 500,800 ชม. มาแล้ว

มีสถานื่อนามัย 8 แห่ง (50:50 หรือ 60:40)

- แม่เปา
- แม่ดำ (มีอบ)
- ห้วยก้าง
- ไม้ผา (มีอบ)
- ศรีสะเกษ
- ห้วยแม่เปา (มีแต่นวดกับประคบ)
- เม็งราย (สถานื่อนามัย)
- ป่าควน

หลักสูตร 300 ชม., 800 ชม. ทดสอบที่จังหวัดแล้วออกไปรับรองให้

ตัวสมุนไพร - นำมาจากเครือข่ายชาวบ้านในท้องที่พญาเม็งราย ในโรงพยาบาลไม่ได้ปลูก
เอง ห้ามใช้ปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลง ให้ใช้แต่ปุ๋ยอินทรีย์ เอามาตากก่อนมาขายที่ศูนย์

- ผลผลิตสุดท้ายจะมีการตรวจเป็นทางการ ศูนย์เชียงใหม่, เชียงราย ตรวจโลหะหนัก

โรงพยาบาลพญาเม็งรายจะเป็นวิทยากรหลักในการสอน+อบรม

ปกติใช้ยาแผนปัจจุบัน+แผนไทย โดยเฉพาะยาคลายเส้น+ขมิ้นชัน แต่พวกชาซง (หญ้าหนวดแมว, ค่าย่อย) เยอะสุด

- พิษที่มีมากในร่างกายส่วนใหญ่มาจากไร่ส้ม คือเกิดจากยาฆ่า ต้องใช้ล้างจิตชาย
 - มีชาวเขายกมาทั้งหมดบ้านปีละครั้ง อบไม่เกิน 30 นาที ร่างกายจะสูญเสียน้ำได้ ต้องพัก 10-15 นาที แล้วเข้าอบใหม่
 - พริกไทย, เจตมูลเพลิงแดง (แคปซูล, ลูกกลอน) มรฤทธิเพิ่ม Metabolism, ค่าย่อย-ลด cholesterol สัมแขก-ยาระบาย
 - ส่วนใหญ่ผลิตภัณฑ์เพื่อการรักษา
 - เครื่องสำอาง ได้แก่ เจลแต่งงว (เจลกระปุกใช้ 300-400 กรัม), (ครีมขมิ้นชัน - ต้องใช้ Nanotech ขององค์การเภสัช)
 - (เชียงรายสมุนไพร -ทำรถขนส่งรับไปขาย)
 - (1 วัน รับนักท่องเที่ยวได้ครั้งละ 16 คน -64 คน / วัน)
1. รับวัตถุดิบ คัด แยก ล้าง สิ่งแปลกปลอม
 2. แปรรูปเบื้องต้น -หั่น -
 3. ห้างอบตากให้แห้ง จนความชื้นไม่เกิน 10 % ใช้ถุง seal -Stock ห้างที่อากาศถ่ายเทสะดวก
 4. อบต่อจึงเข้าเครื่องบด -ผ่านตะแกรงร่อนเบอร์100, 60 แล้วแต่ผลิตภัณฑ์ ลูกกลอนอย่างน้อยต้องผ่านเบอร์ 80
 5. แยก
 - ลูกกลอน
 - แคปซูล
 - ชาซง
 6. เตรียมบรรจุ – Stock

พญาเม็งรายมีชื่อมากกว่า Packaging ไม่ค่อยสูง แต่มีระดับ โรงพยาบาลเช่น จุฑาชาย

- เชียงของ - แปลรูปสมุนไพรร โดยมิ โรงพยาบาลเชียงของเป็นพี่เลี้ยง
- ฝ่ายงานแพทย์แผนไทย โรงพยาบาลเชียงของ -คุณสมชาติ ศรีไทยไชยจันทร์
- เวียงป่าเป้า -สนับสนุนชาวบ้านปลูก แล้วส่งออกนอกในรูปแบบสหกรณ์เวียงป่าเป้า ขาย RM ทำ RM เป็นหลักแต่เน้นไม้กีดัว (พืชเศรษฐกิจ) เช่น ไซล ชมันชัน

ภาคผนวก ข

รูปแบบการประเมินศักยภาพและ
ความพร้อมในด้านการท่องเที่ยว

การประเมินศักยภาพและความพร้อมในด้านการท่องเที่ยว

โครงการศึกษาเพื่อจัดทำดัชนี วัดคุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย

โครงการศึกษาวิจัยการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กับสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย (มีนาคม 2544) ได้กำหนดมิติ คุณลักษณะของแต่ละมิติ และดัชนีในแต่ละคุณลักษณะเพื่อเป็นตัวชี้วัดคุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว และได้มีการทดลองวัดคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวรวม 10 แห่ง ได้มีการกำหนดระดับมาตรฐานที่มีพื้นฐานแนวคิดที่ยอมรับได้ (Acceptable Criteria) มากกว่าพื้นฐานของเกณฑ์เป็นไปได้สูงสุด (Maximizing Criteria) การศึกษานี้เสนอเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพคุณภาพไว้ดังนี้

คะแนนร้อยละ

ระดับมาตรฐานคุณภาพ

81 ขึ้นไป

ดีเยี่ยม

71 – 80

ดีมาก

61 – 70

ดี

51 – 60

ปานกลาง

41 – 50

ต่ำ

การศึกษานี้ได้กำหนดมิติการศึกษาไว้ 7 มิติ ประกอบด้วย คุณลักษณะ และดัชนี ดังนี้

คือ

ตาราง ดัชนี วัดคุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย

มิติ	คุณลักษณะ	ดัชนี	ลำดับ ดัชนี
1. ลักษณะทาง กายภาพของ แหล่งท่องเที่ยว	1.ที่ตั้งของแหล่ง ท่องเที่ยว	1. มีความเหมาะสมตามหลักการจัดการ ใช้พื้นที่ (Land Plan)	1
		2. อยู่ห่างจากพื้นที่ที่มีคุณค่าเชิงการ อนุรักษ์	2
		3. รบกวนชุมชนท้องถิ่นน้อยที่สุด	3
		4. เป็นที่ตั้งที่ช่วยเสริมการฟื้นฟูธรรมชาติ หรือวัฒนธรรมของพื้นที่	4
		5. เป็นที่ยอมรับของประชาชนในท้องถิ่น	5
	2. การเข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยว	1. เหมาะสมทุกฤดูกาล	6
		2. ความปลอดภัยในการเดินทาง	7
		3. คุณภาพของถนนและ/หรือเส้นทางน้ำ ใช้ได้ตลอดปี	8
		4. ความชัดเจนของป้ายบอกทาง	9
	3. ความสมบูรณ์และ ความมีชื่อเสียง ของแหล่ง ท่องเที่ยว	1. ความสมบูรณ์ของสภาพธรรมชาติและ/ หรือสภาพดั้งเดิม	10
		2. มีคุณค่าหรือเอกลักษณ์พิเศษเชิงการ ท่องเที่ยว	11
		3. มีคุณค่าเชิงวิทยาการและการศึกษา	12
		4. ความกลมกลืนกับธรรมชาติ วัฒนธรรม หรือสิ่งแวดล้อม	13
		5. ระดับความมีชื่อเสียง	14
2. การรักษา คุณภาพ สิ่งแวดล้อม	1. การจัดการขยะ มูลฝอย	1. มีอุปกรณ์รองรับขยะเพียงพอและ เหมาะสม	15
		2. มีระบบกำจัดขยะที่ถูกต้องวิธี (เผา/ฝังกลบ/ ทำปุ๋ยหมัก)	16
		3. มีป้ายเตือนทิ้งขยะให้ถูกที่	17

		4. การออกแบบภาชนะรองรับขยะ กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม	18
	2. การจัดการ คุณภาพน้ำ	1. มีระบบบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่ แหล่งน้ำสาธารณะ 2. น้ำทิ้งปราศจากสารเคมีหรือสารอื่นใน แหล่งน้ำของแหล่งท่องเที่ยว 3. ความสะอาดของน้ำบริเวณชายฝั่ง ทะเล 4. มีระบบตรวจสอบคุณภาพคุณภาพน้ำ/ น้ำทิ้งอย่างต่อเนื่อง	19 20 21 22
	3. การจัดการ คุณภาพอากาศ	1. อากาศปราศจากฝุ่นและควัน 2. ไม่มีกลิ่นฟุ้งกระจายและสร้างความ รำคาญภายในแหล่งท่องเที่ยว 3. มีการจัดสภาพแวดล้อมให้มีการถ่ายเท อากาศที่ดี	23 24 25
	4. การจัดการ คุณภาพเสียง	1. ปราศจากเสียงรบกวน(ไม่เกิน 55 dbA) 2. ห่างไกลจากย่านอุตสาหกรรมชุมชน เมืองหรือกิจกรรมอื่นๆ ที่มีเสียงดัง(ไม่ ย่อยหิน)	26 27
	5. ความเปราะบาง ด้านสิ่งแวดล้อม	1. มีมาตรการป้องกันการทำลายอย่าง เหมาะสม 2. มีกลุ่มองค์กรอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิ ปัญญาท้องถิ่น 3. มีการจัดทำป้ายประกาศระเบียบ ข้อบังคับและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	28 29 30
3. เศรษฐกิจ - สังคม	1. ผลประโยชน์ต่อ ชุมชน	1. โอกาสทำงานของประชาชนในท้องถิ่น 2. โอกาสหารายได้จากกิจกรรมเกี่ยวเนื่อง 3. การได้ประโยชน์จากสาธารณูปโภคที่ เกิดขึ้น	31 32 33

	2. ความสามารถในการพึ่งตนเอง	1. การจัดเก็บค่าธรรมเนียมได้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย 2. ความเหมาะสมของการจัดการจัดสรรงบประมาณ 3. ความคล่องตัวในการเบิกจ่ายงบประมาณ	34 35 36
	3. ความคุ้มค่าของการเที่ยวชม	1. ความพึงพอใจในคุณค่าเชิงการท่องเที่ยว 2. ความพอใจในบริการ 3. ความพอใจในการบริหารจัดการ 4. ความพอใจในความสะอาดและปลอดภัย 5. ความพอใจในมิตรไมตรีจากชุมชนท้องถิ่น	37 38 39 40 41
	4. การมีส่วนร่วมของชุมชน	1. การได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมของชุมชน 2. การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ 3. การเปิดโอกาสให้องค์กรภายนอกเข้ามามีบทบาทสนับสนุน	42 43 44
	5. ความเข้มแข็งของชุมชนและวัฒนธรรม	1. มีการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรเพื่อดูแลการท่องเที่ยว 2. มีกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น 3. การริเริ่มจัดกิจกรรมนันทนาการ 4. จัดตั้งและประสานเครือข่ายวัฒนธรรม 5. การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมให้แก่เยาวชน	45 46 47 48 49
4. ศิลปวัฒนธรรม	1. คุณค่าทางอัตตาลักษณ์	1. ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน 2. ความต่อเนื่องการสืบสานวัฒนธรรม	50 51

		ประเพณี	
	2. คุณค่าทาง ปัญญาและองค์ ความรู้	1. มีการสืบทอดภูมิปัญญาและองค์ ความรู้อย่างต่อเนื่อง 2. มีความเป็นเอกลักษณ์ของภูมิปัญญา และองค์ความรู้	52 53
	3. คุณค่าทางด้าน สุนทรียศาสตร์	1. ความงดงามของเอกลักษณ์ด้าน ศิลปวัฒนธรรม	54
	4. คุณค่าทาง ประวัติศาสตร์	1. มีความเป็นมาทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณีที่สืบทอดได้	55
	5. คุณค่าทางสังคม	1. มีความผูกพันต่อท้องถิ่น 2. เปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นอื่นได้เรียนรู้ วิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรมด้วยความ ยินดี 3. มีความเข้มแข็งในการดำรงรักษาความ เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนไว้ อันเป็น แบบอย่างต่อชุมชนอื่นๆ	56 57 58
5. ประวัติศาสตร์ และโบราณคดี	1. คุณค่าทาง สุนทรียภาพ	1. ศิลปกรรม 2. ความกลมกลืนทางสถาปัตยกรรม 3. ผังบริเวณ	59 60 61
	2. คุณค่าทาง ประวัติศาสตร์ และโบราณคดี	1. ประวัติศาสตร์ของกลุ่มโบราณสถาน 2. ประวัติศาสตร์ศิลปสถาปัตยกรรมและ ผังบริเวณ 3. หลักฐานทางโบราณคดี 4. อายุสมัย	62 63 64 65
	3.คุณค่าทาง วิทยาการและ การศึกษา	1. ความเป็นของแท้ดั้งเดิม - ที่ตั้ง - เทคโนโลยี - รูปแบบ 2. ความหายาก	66 67

		3. การสื่อความหมาย	68
		4. การเป็นตัวแทน	69
	4. คุณค่าทางสังคม	1. ความผูกพันต่อท้องถิ่น	70
	5. ขนาด	1. ขนาด	71
	6. ความสำคัญของ กลุ่มสิ่งก่อสร้าง	1. คะแนนจากตารางการจัดลำดับ ความสำคัญโบราณสถาน	72
	7. สภาพทาง กายภาพใน ปัจจุบัน	1. บรรยากาศของโบราณสถาน	73
		2. ความหนาแน่นที่โล่งเหมาะสม	74
		3. ความสัมพันธ์กับบริเวณโดยรอบ	75
		4. ระบบการสัญจร-การเข้าถึง	76
		5. การมองเห็น	77
		6. ความสมบูรณ์ของโครงสร้างรวม	78
		7. ความสมบูรณ์ของกลุ่มโบราณสถาน	79
		8. การประกอบกิจกรรมที่เหมาะสม	80
	8. ความเสี่ยงต่อการ เสื่อมสภาพ	1. จากธรรมชาติ	81
		2. จากการกระทำของมนุษย์	82
6. คุณค่าทางการ เรียนรู้และ การศึกษา	1. ผลประโยชน์และ ความคุ้มค่าใน การเรียนรู้	1. ความพึงพอใจในคุณค่าเชิงการศึกษา ของแหล่งท่องเที่ยว	83
		2. ความรู้สึกคุ้มค่าต่อการได้มาเยี่ยมชม	84
	2. วิธีการเผยแพร่ เนื้อหาความรู้และ การใช้แหล่ง ท่องเที่ยวเพื่อการ เรียนรู้และ การศึกษา	1. การจัดทำป้ายสื่อ เพื่อให้ความรู้ ถูกต้อง/เหมาะสม	85
		2. การปฐมนิเทศนักท่องเที่ยวก่อนเที่ยว ชม	86
		3. การอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น	87
		4. จัดค่ายเยาวชนเพื่อการท่องเที่ยว	88
		5. จัดโครงการห้องเรียนธรรมชาติ/ ศิลปวัฒนธรรม	89
	3. การปรับปรุง ปัจจัยและ	1. มีการดัดแปลงสื่อจากธรรมชาติของ แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้และ	90

	กระบวนการให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง	การศึกษา 2. การให้ความรู้แบบถาวรด้วยการจัดกิจกรรมให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย	91
7. การบริหารและจัดการ	1. ประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากรและพลังงาน	1. ใช้อุปกรณ์/เครื่องไฟฟ้าแบบประหยัด	92
		2. มีการใช้พลังงานจากธรรมชาติ	93
		3. มาตรการให้พนักงาน/เจ้าหน้าที่ประหยัดพลังงาน	94
		4. มีมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากร	95
		5. มีมาตรการป้องกันและเฝ้าระวังผลกระทบ	96
	2. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก	1. การจัดสร้าง/เตรียมป้ายสื่อความหมาย 2. สาธารณูปโภค (ไฟฟ้า โทรศัพท์ ที่พัก) 3. สาธารณูปการ (ถนน ทางเดิน ลานจอดรถ สุขา) 4. มีการตรวจสอบ ซ่อมบำรุงและปรับปรุงส่วนที่เสียหายอย่างต่อเนื่อง	97 98 99 100
	3.การให้ความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	1. มีเจ้าหน้าที่ดูแล/รักษา 2. การติดตั้งป้าย/สัญญาณเตือนภัยอย่างเหมาะสม 3. มีสัญญาณเตือนภัย 4. มีอุปกรณ์และเครื่องมือบรรเทาสาธารณภัย 5. มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล 6. มีแผนสำหรับป้องกันภัย	101 102 103 104 105 106
	4. การบริหารบุคคลและงบประมาณ	1. ความเหมาะสมและเพียงพอของบุคลากรกับงานตามภาระหน้าที่ 2. มาตรการสนับสนุนและขวัญกำลังใจ 3. มีการเก็บค่าธรรมเนียมอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	107 108 109

		4. ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ	110
	5. การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1. การจัดทำป้ายประกาศ ระเบียบข้อบังคับ/กฎหมาย	111
		2. ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตามระเบียบข้อบังคับ/กฎหมาย	112
	6. การให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกในคุณค่าของการท่องเที่ยว	1. มีศูนย์การบริการนักท่องเที่ยวเพื่อปฐมนิเทศก่อนเที่ยวชม	113
		2. การจัดเตรียมเอกสารเผยแพร่	114

ซึ่งจะเห็นได้ว่า การสร้างความยั่งยืนของการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ และเป็นรูปธรรมนั้น จะต้องอาศัยการบูรณาการในหลายมิติ และการมีส่วนร่วมของการสร้างจิตสำนึกของคนในพื้นที่ มิได้แสวงหาแต่ผลของการประกอบการแต่เพียงอย่างเดียว

ภาคผนวก ค

ระเบียบสากลว่าด้วยจรรยาบรรณ
สำหรับนักท่องเที่ยว

ระเบียบสากลว่าด้วยจรรยาบรรณสำหรับการท่องเที่ยว

(Global Code of Ethics for Tourism)¹

ระเบียบสากลว่าด้วยจรรยาบรรณสำหรับการท่องเที่ยว (Global Code of Ethics for Tourism) เป็นหลักการพื้นฐานที่มีจุดหมายเพื่อให้เป็นแนวทางสำหรับผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในการพัฒนาและดำเนินการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและมีความรับผิดชอบ ได้แก่ รัฐบาล กลาง และรัฐบาลท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่น อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบุคลากร รวมทั้งนักท่องเที่ยว ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ระเบียบนี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อยู่ในความสนใจทั่วโลก เช่น การค้าที่ยุติธรรม ความปลอดภัยและความมั่นคง ความก้าวหน้าของสังคมและปัญหามนุษยธรรม

ระเบียบสากลว่าด้วยจรรยาบรรณสำหรับการท่องเที่ยวได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการเป็นเอกฉันท์จากที่ประชุมสมัชชาใหญ่ขององค์การการท่องเที่ยวโลก โดยมีมติเรียกร้องให้รัฐบาลประเทศต่าง ๆ รวมทั้งอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยึดมั่นต่อหลักการของระเบียบดังกล่าว ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเป็นปัจจัยที่จะนำมาซึ่งความเข้าใจและความเคารพซึ่งกันและกันระหว่างชนชาติและสังคมต่าง ๆ

1.1 การทำความเข้าใจและการส่งเสริมค่านิยมทางจริยธรรมทั่วไปของมวลมนุษยชาติโดยยอมรับและเคารพความหลากหลายของความเชื่อทางศาสนา ปรัชญา และศีลธรรม เป็นทั้งรากฐานและผลที่ตามมาของการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบ ฉะนั้นผู้มีส่วนได้เสียในการพัฒนาการท่องเที่ยวและตัวนักท่องเที่ยวเองควรจะต้องเคารพต่อขนบธรรมเนียมและหลักปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรมของชนทุกชาติ รวมทั้งที่เป็นของชน กลุ่มน้อยและของชนเผ่าพื้นเมือง และเพื่อแสดงถึงการตระหนักในคุณค่าของสิ่งเหล่านี้

1.2 กิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ ควรจะดำเนินไปโดยไม่ขัดต่อลักษณะเฉพาะและขนบธรรมเนียมใดๆ ของภูมิภาคและประเทศที่เป็นเจ้าบ้าน และเคารพต่อกฎหมาย หลักปฏิบัติและขนบธรรมเนียมใดๆ ของเจ้าบ้านดังกล่าว

1.3 ชุมชนที่เป็นเจ้าบ้านอีกทั้งผู้ประกอบการอาชีพต่างๆ ในท้องถิ่นนั้นควรจะทำ ความคุ้นเคยและให้ความเคารพต่อนักท่องเที่ยวที่มาเยือน พร้อมทั้งศึกษาเกี่ยวกับวิถี การดำเนินชีวิต ธรรมเนียม และความคาดหวังของนักท่องเที่ยวเหล่านั้น การให้ความรู้และการฝึกอบรมแก่ผู้ประกอบการอาชีพต่างๆ จึงสามารถช่วยนำไปสู่การต้อนรับที่เป็นมิตร

¹ องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization) ระเบียบสากลว่าด้วยจรรยาบรรณสำหรับการท่องเที่ยว

1.4 เป็นหน้าที่ของผู้มีอำนาจของทางรัฐที่จะให้ความคุ้มครองแก่นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนรวมทั้งทรัพย์สินของบุคคลเหล่านั้น ผู้มีอำนาจของทางรัฐจะต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษในเรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เนื่องจากอาจมีภาวะเสี่ยงสูงบางประการ ผู้มีอำนาจของทางรัฐควรต้องอำนวยความสะดวกในเรื่องของวิธีการหาข้อมูลการป้องกัน (ปัญหา) ความปลอดภัย การคุ้มครองประกันภัยและความช่วยเหลือตามความจำเป็นของนักท่องเที่ยว การจู่โจม การทำร้าย การลักพาตัว หรือภัยคุกคามใดๆ ที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่ทำงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รวมทั้งการจูงใจทำลายทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวหรือองค์ประกอบใดๆ ของมรดกทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมควรจะต้องได้รับการประเมินและการลงโทษอย่างรุนแรงภายใต้กฎหมายของประเทศนั้นๆ

1.5 ในระหว่างท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนไม่ควรก่ออาชญากรรมใดๆ หรือกระทำใดๆ ที่ถือเป็นอาชญากรรมภายใต้กฎหมายของประเทศเจ้าบ้าน และควรงดเว้นการกระทำใดๆ ที่จะเป็นที่รังเกียจหรือเป็นอันตรายแก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้น หรือที่อาจสร้างความเสียหายให้แก่สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนควรต้องละเว้นจากการค้าขายยาเสพติด อาวุธยุทโธปกรณ์ วัตถุโบราณ สัตว์หรือพืชคุ้มครองและผลิตภัณฑ์จากสัตว์หรือพืชดังกล่าว รวมทั้งสารใดๆ ที่มีอันตรายหรือต้องห้ามตามกฎหมายของประเทศนั้นๆ

1.6 นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนมีหน้าที่ที่จะต้องทำความคุ้นเคยกับคุณลักษณะต่างๆ ของประเทศที่ตนจะเดินทางมาเยือน แม้กระทั่งก่อนจะออกเดินทาง นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนจะต้องตระหนักถึงอันตรายที่อาจมีขึ้นในด้านสุขภาพและความปลอดภัย ซึ่งเป็นธรรมดาเมื่อทำการเดินทางออกนอกสภพแวดล้อมปกติของตน และจะต้องปฏิบัติตามอย่างระมัดระวังเพื่อช่วยลดความเสี่ยงต่างๆ ดังกล่าวให้มีน้อยที่สุด

2. การท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่นำไปสู่ความพึงพอใจของปัจเจกบุคคลและส่วนรวม

2.1 การท่องเที่ยวอันเป็นกิจกรรมที่คนโดยมากเห็นว่าเป็นการพักผ่อนและการผ่อนคลาย เป็นกีฬา และเป็นหนทางที่จะเข้าถึงวัฒนธรรมและธรรมชาติ ควรมีการวางแผนล่วงหน้าและดำเนินไปให้เป็นวิถีทางพิเศษที่จะนำมาซึ่งความพึงพอใจของทั้งปัจเจกบุคคลและของส่วนรวม เมื่อมีการท่องเที่ยวด้วยใจที่เปิดกว้างอย่างเพียงพอแล้ว การท่องเที่ยวก็จะเป็นปัจจัยที่หาสิ่งอื่นมาทดแทนมิได้ในการช่วยให้เกิดการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง การยอมรับซึ่งกันและกัน และการรับรู้เกี่ยวกับความแตกต่างที่แท้จริงระหว่างชนชาติ และ วัฒนธรรมต่างๆ และตระหนักถึงความหลากหลายของความแตกต่างเหล่านั้น

2.2 กิจกรรมการท่องเที่ยวควรเคารพต่อความเสมอภาคของชาย และหญิง กิจกรรมการท่องเที่ยวควรส่งเสริมสิทธิมนุษยชน และยิ่งกว่านั้นควรส่งเสริมสิทธิส่วนบุคคลของกลุ่มคนที่มีความอ่อนแอมากที่สุด ซึ่งได้แก่ เด็ก คนชรา คนพิการ ชนกลุ่มน้อย และชนพื้นเมือง

2.3 การเอาใจเอาเปรียบมนุษย์ไม่ว่าในรูปแบบใดๆ โดยเฉพาะทางเรื่องเพศ และโดยเฉพาะเมื่อเกิดขึ้นกับเด็ก เป็นการขัดแย้งต่อจุดมุ่งหมายพื้นฐานของการท่องเที่ยว และไม่ใช่เป็นการท่องเที่ยว หากมีกรณีเช่นนี้เกิดขึ้นตามข้อบังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ แล้วนั้น การกระทำดังกล่าว จะถูกปราบปรามอย่างถึงที่สุดด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง และจะต้องได้รับบทลงโทษโดยไม่มีการประนีประนอมตามกฎหมายของทั้งประเทศเจ้าบ้านและประเทศของผู้ที่กระทำผิดในเรื่องดังกล่าว แม้ว่ากระทำผิดนั้น จะเกิดขึ้นในต่างแดนก็ตาม

2.4 การเดินทางที่มีวัตถุประสงค์ทางศาสนา สุขภาพร่างกายและใจ การศึกษาและการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมหรือภาษาเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ช่วยก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่ง ซึ่งสมควรได้รับการสนับสนุน

2.5 การนำเอาความรู้เกี่ยวกับคุณค่าในการแลกเปลี่ยนนักท่องเที่ยว ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่เกิดจากแลกเปลี่ยนดังกล่าวรวมทั้งอันตราย ความเสี่ยงต่างๆ จากการแลกเปลี่ยนนี้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาเป็นสิ่งที่สมควรได้รับการสนับสนุน

3. การท่องเที่ยวเป็นปัจจัยที่จะนำมาซึ่งการพัฒนาที่ยั่งยืน

3.1 ผู้มีส่วนได้เสียในการพัฒนาการท่องเที่ยวทุกๆ ฝ่ายควรจะร่วมกันปกป้องรักษาสีงแวดล้อมตามธรรมชาติ เพื่อที่จะทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ที่ดี มั่นคง ต่อเนื่อง และยั่งยืน ซึ่งจะสมกับความต้องการและความมุ่งหวังของชนรุ่นต่างๆ ทั้งในปัจจุบันและในอนาคตอย่างเท่าเทียมกัน

3.2 รูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวรูปแบบใดๆ ทั้งหมดที่ช่วยในการประหยัดทรัพยากรที่มีค่าและหาได้ยาก โดยเฉพาะน้ำและพลังงาน และช่วยในการป้องกันการเกิดขยะของเสียได้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ ควรได้รับความสำคัญมาเป็นอันดับต้น และควรได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจของรัฐในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และระดับประเทศ

3.3 การจัดเวลาท่องเที่ยวให้เหลื่อมกัน และบริหารพื้นที่ที่มีการล้นไหลของนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน โดยเฉพาะที่เนื่องมาจากการลาพักร้อน และช่วงปิดภาคเรียน และการจัดให้มีวันหยุดกระจายกันออกไปมากขึ้น เป็นสิ่งที่พึงกระทำเพื่อที่จะเป็นการลด

ผลกระทบของกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อสิ่งแวดล้อม และเพื่อช่วยเพิ่มผลดีแก่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจระดับท้องถิ่น

3.4 ควรมีการออกแบบโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการท่องเที่ยว และการวางแผนกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เอื้อต่อการปกป้องรักษามรดกทางธรรมชาติซึ่งประกอบไปด้วยระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ และเอื้อต่อการรักษาคุ่มครองสัตว์และพืชต่างๆ ที่ใกล้จะสูญพันธุ์ ผู้มีส่วนได้เสียในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวควรจะบังคับให้มีการควบคุมและจำกัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ดำเนินอยู่ในพื้นที่ที่มีแนวโน้มดังกล่าวสูง ได้แก่พื้นที่ที่เป็นทะเลทราย ชั่วโลก ภูเขาสูง ชายฝั่งทะเล ป่าดงดิบ หรือพื้นที่ชุ่มน้ำ ซึ่งเอื้อต่อการก่อตั้งพื้นที่สงวนทางธรรมชาติและเขตคุ้มครอง

3.5 การท่องเที่ยวเพื่อชมธรรมชาติ และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนับเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ช่วยยกระดับของการท่องเที่ยวได้อย่างดีเยี่ยม แต่โดยมีเงื่อนไขว่า การท่องเที่ยวดังกล่าวต้องเคารพต่อมรดกทางธรรมชาติและประชาชนในท้องถิ่นและคำนึงถึงความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของสถานที่ท่องเที่ยวนั้นๆ

4. การท่องเที่ยวเป็นผู้ใช้ประโยชน์จากมรดกทางวัฒนธรรมของมนุษยชาติและเป็นผู้ช่วยเพิ่มพูนคุณค่าของมรดกดังกล่าว

4.1 ทรัพยากรธรรมชาติสำหรับการท่องเที่ยวเป็นมรดกร่วมกันของมวลมนุษยชาติชุมชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สำหรับการท่องเที่ยวมีสิทธิและภาระหน้าที่บางประการต่อเขตพื้นที่นั้นๆ

4.2 การวางแผนนโยบายและกิจกรรมการท่องเที่ยวควรเคารพต่อมรดกทางวัฒนธรรม โบราณคดี และศิลปะ ซึ่งควรได้รับการคุ้มครองรักษาและการสืบทอดต่อไปยังชนรุ่นหลัง ควรจัดให้มีการดูแลรักษาเป็นพิเศษเพื่อที่จะพิทักษ์และบำรุงรักษา อนุสาวรีย์ สถาปัตยกรรม และพิพิธภัณฑ์ต่างๆ ตลอดจนสถานที่ในประวัติศาสตร์และโบราณสถาน ซึ่งจะต้องเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมได้โดยเสรี ควรมีการสนับสนุนให้ประชาชนทั่วไปได้เข้าชมทรัพย์สินและอนุสาวรีย์ทางวัฒนธรรมที่ทางเอกชนเป็นเจ้าของโดยต้องเคารพต่อสิทธิของเจ้าของสถานที่นั้นๆ และสนับสนุนให้มีการเข้าชมสถานที่ทางศาสนาโดยปราศจากอคติต่อความจำเป็นในการเคารพบูชาตามปกติ

4.3 ควรนำเงินรายได้ที่ได้จากการให้เยี่ยมชมสถานที่และอนุสาวรีย์ทางวัฒนธรรมอย่างน้อยบางส่วนมาใช้ในการบำรุงรักษา คุ้มครอง พัฒนา และจัดตกแต่งสถานที่มรดกนั้นๆ

4.4 ควรมีการจัดวางแผนกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เลื้อยต่อความอยู่รอดและความเฟื่องฟูของผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม งานฝีมือ และชนบประเพณีพื้นบ้านที่มีการสืบทอดกันมาช้านาน แทนที่จะทำให้สิ่งเหล่านี้ค่อยๆ สูญหายหรือถูกกลืนไป

5. การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศและชุมชนที่เป็นเจ้าบ้าน

5.1 ประชาชนในท้องถิ่นควรเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมการท่องเที่ยวและเข้ามาร่วมรับอย่างเสมอภาค ในผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่เกิดจากการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการช่วยสร้างงานทั้งทางตรงและทางอ้อม

5.2 การนำนโยบายการท่องเที่ยวมาใช้ควรช่วยส่งผลให้ประชาชนในเขตพื้นที่ที่มีการท่องเที่ยวมีมาตรฐานการครองชีพที่ดีขึ้น สอดตามความจำเป็น การวางแผน และแนวทางการสถาปตยกรรม และการดำเนินงานของโรงแรมที่พัก สำหรับนักท่องเที่ยว ควรมุ่งเน้นที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในเชิงเศรษฐกิจและสังคม ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ที่ซึ่งมีความชำนาญเท่าๆ กัน และควรคำนึงถึงแรงงานท้องถิ่นมาเป็นอันดับแรก

5.3 ควรให้ความเอาใจใส่เป็นพิเศษกับปัญหาบางประการในเขตพื้นที่ ที่เป็นชายทะเล และเกาะ เขตเทือกเขา หรือเขตชนบทที่ปราศจากการคุ้มครองที่ซึ่ง การท่องเที่ยวให้โอกาสที่หายากในอันที่จะนำไปสู่การพัฒนา เนื่องจากช่องทางในการเลี้ยงชีพแบบดั้งเดิมดดถอยลง

5.4 ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักลงทุนซึ่งอยู่ภายใต้กฎระเบียบต่างๆ ที่ทางรัฐเป็นผู้กำหนด ควรทำการศึกษาล่วงหน้าถึงผลกระทบของโครงการการพัฒนาของตนที่อาจมีต่อสิ่งแวดล้อม และสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ และควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการของตนในอนาคตตลอดจนผลกระทบที่จะเกิดขึ้น พร้อมทั้งพูดคุยกับประชาชนที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับโครงการดังกล่าว ด้วยวิธีการที่โปร่งใสและยึดตามข้อเท็จจริง

6. ภาระหน้าที่ของผู้มีส่วนได้เสีย ในการพัฒนาการท่องเที่ยว

6.1 ผู้ประกอบอาชีพด้านการท่องเที่ยวมีภาระหน้าที่ที่จะให้ข้อมูลตามจริงและอย่างตรงไปตรงมาแก่นักท่องเที่ยว เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว สภาพการเดินทาง มารยาทของเจ้าบ้าน และสภาพที่พักอาศัย ผู้ประกอบอาชีพฯ ต้องแน่ใจได้ว่าข้อความต่างๆ ในสัญญาที่

เสนอต่อลูกค้าสามารถเข้าใจได้โดยง่าย ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับลักษณะ ราคา และ คุณภาพ ของ การบริการที่ผู้ประกอบการอาชีพรับเป็นผู้จัดหาให้แก่ลูกค้า รวมทั้งในเรื่องของเงินชดเชยที่ผู้ประกอบการ อาชีพฯ จะสามารถจ่ายให้ได้ในกรณีที่ทางผู้ประกอบการอาชีพเป็นฝ่ายที่กระทำผิดสัญญาฝ่ายเดียว

6.2 ผู้ประกอบการอาชีพด้านการท่องเที่ยว ตราบเท่าที่การท่องเที่ยวต้อง พึ่งพาคนกลุ่มนี้ ควรจะแสดงความห่วงใย โดยการร่วมมือกับผู้มีอำนาจของรัฐ ในเรื่องของความ มั่นคงปลอดภัย การป้องกันอุบัติเหตุ การคุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัยของอาหารต่อผู้ที่ใช้ บริการของผู้ประกอบการอาชีพฯ ในทำนองเดียวกันนี้ผู้ประกอบการอาชีพฯ ต้องมั่นใจว่ามีระบบการ คุ้มครองประกันภัยอยู่อย่างเหมาะสม ผู้ประกอบการอาชีพฯ ควรรับทำหน้าที่ในการแจ้งเหตุต่างๆ ตามที่กฎระเบียบในประเทศกำหนดไว้ และควรจ่ายค่าชดเชยในจำนวนที่เป็นธรรมในกรณีที่เกิด การละเมิดภาระหน้าที่ตามข้อสัญญา

6.3 ผู้ประกอบการอาชีพด้านการท่องเที่ยว ตราบเท่าที่การท่องเที่ยวต้องอาศัยคน กลุ่มนี้ ควรมีส่วนร่วมในการช่วยตอบสนองความต้องการทางด้านวัฒนธรรมและทางศาสนาของ นักท่องเที่ยว และอนุญาตให้เขาเหล่านั้นปฏิบัติตามกิจวัตรทางศาสนาได้ในขณะที่ท่องเที่ยว

6.4 อำนาจของทางรัฐในประเทศผู้ผลิตนักท่องเที่ยวและในประเทศ เจ้าบ้าน และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง ควรจะต้องแน่ใจได้ว่ามีกลไกต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการส่งตัว นักท่องเที่ยวกลับประเทศ ในกรณีที่เกิดการล่มละลายของบริษัทที่จัดการท่องเที่ยวขึ้น

6.5 รัฐบาลมีสิทธิและมีหน้าที่ โดยเฉพาะในเวลาวิกฤต ที่จะให้ข้อมูลแก่ ประชาชนของตนเกี่ยวกับสถานการณ์ยุ่งยาก หรือแม้กระทั่งภัยอันตรายที่ประชาชนของตน อาจจะเผชิญในระหว่างท่องเที่ยวนอกประเทศ อย่างไรก็ตามรัฐบาลมีหน้าที่ความรับผิดชอบที่จะ ให้ข้อมูลดังเช่นที่ว่าโดยปราศจากอคติต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศเจ้าบ้าน และ ปราศจากความลำเอียงต่อผลประโยชน์ของผู้ดำเนินงานในประเทศตน ดังนั้นเนื้อหาข้อมูลคำ เตือนในเรื่องการเดินทางจึงควรจะมีการหารือกับผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในประเทศเจ้าบ้านและนักอาชีพ ที่เกี่ยวข้องเป็นการล่วงหน้าก่อน คำเตือนที่เขียนขึ้นควรเป็นไปตามสัดส่วนของความรุนแรงของ สถานการณ์ที่เกิดขึ้น และจำกัดอยู่เฉพาะเขตพื้นที่ที่มีความไม่มั่นคงปลอดภัยเกิดขึ้น คำเตือน ดังกล่าวควรมีการแก้ไขหรือยกเลิกทันทีที่สถานการณ์กลับเป็นปกติ

6.6 บรรดาหนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะที่รายงานข่าวเกี่ยวกับการท่องเที่ยว โดยเฉพาะ และข่าวสารผ่านสื่อ รวมทั้งสื่อสมัยใหม่ที่เป็นแบบอิเล็กทรอนิกส์ ควรต้องเสนอข้อมูล ที่ถูกต้องและสมดุลเกี่ยวกับเหตุการณ์และสถานการณ์ต่างๆ ที่อาจมีผลต่อจำนวน นักท่องเที่ยว หนังสือพิมพ์ควรให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ แก่ผู้ใช้บริการด้านการท่องเที่ยว เทคโนโลยี สมัยใหม่สำหรับการคมนาคมสื่อสารและการทำธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์ ก็ควรนำมาใช้เพื่อ

วัตถุประสงค์เดียวกันนี้ สื่อต่างๆ ไม่ควรส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อการบริการทางเพศ ไม่ว่าจะโดยวิธีใดๆ ก็ตาม

7. สิทธิในการท่องเที่ยว

7.1 ความสามารถที่จะได้สำรวจและได้รับความเพลิดเพลินจากทรัพยากรต่างๆ บนโลกด้วยตนเองเป็นสิทธิที่ผู้อาศัยบนโลกนี้ทุกคนมีอยู่เท่าเทียมกัน การเดินทางท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ควรนับเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นได้ดีที่สุดถึงเวลาว่างที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และไม่ควรทำการขีดขวางแต่อย่างใด

7.2 สิทธิสากลในเรื่องการท่องเที่ยวจะต้องถือเป็นสิทธิในการพักผ่อนและผ่อนคลาย ซึ่งหมายความว่าไปถึงการจำกัดเวลาทำงานให้เป็นไปอย่างเหมาะสม และการได้มีวันหยุดเป็นช่วงๆ โดยที่ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้าง ซึ่งมีการรับรองในข้อที่ 24 ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และข้อที่ 7d ในข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

7.3 ควรมีการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสังคม โดยเฉพาะการท่องเที่ยวสัมพันธ์ (Associative Tourism) ซึ่งอำนวยความสะดวกในการพักผ่อนหย่อนใจ การเดินทางและวันหยุดพักผ่อนในวงกว้างขวางขึ้น และควรได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจของรัฐ

7.4 ควรส่งเสริมและอำนวยความสะดวกแก่การท่องเที่ยวสำหรับครอบครัวเยาวชน นักเรียน ผู้สูงอายุ และผู้มีความบกพร่องในด้านต่างๆ

8. เสรีภาพในการเดินทางของนักท่องเที่ยว

8.1 ภายใต้กฎหมายในประเทศและระหว่างประเทศ นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนควรได้รับประโยชน์จากเสรีภาพในการเดินทางไปยังที่ต่างๆ ภายในประเทศ และในการเดินทางจากรัฐหนึ่งไปยังอีกรัฐหนึ่ง ตามข้อที่ 1.3 ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน มีสิทธิที่จะเดินทางไปแวะชมหรือเข้าพักในสถานที่อื่น มีสิทธิที่จะท่องเที่ยวและเดินทางไปยังสถานที่ทางวัฒนธรรมต่างๆ โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติและพิธีรีตองที่มากเกินไปจนความเหมาะสม

8.2 นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนมีสิทธิที่จะใช้วิธีการคมนาคมสื่อสารในรูปแบบใดๆ ที่มีอยู่ทั้งภายในและภายนอก และควรได้รับประโยชน์จากการบริการที่รวดเร็วและสะดวกในเรื่องที่เกี่ยวกับสุขภาพ กฎหมาย และการบริหารส่วนท้องถิ่น และมีเสรีภาพที่จะติดต่อตัวแทนกงสุลของประเทศบ้านเกิดของตน โดยเคารพต่อสัญญาระหว่างประเทศทางด้านการทูตที่มีผลบังคับใช้อยู่

8.3 นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนควรได้รับประโยชน์จากสิทธิเดียวกับที่ประชาชนในประเทศเจ้าบ้านได้รับ ในเรื่องของการเก็บรักษาข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลที่เกี่ยวข้องเป็นความลับ โดยเฉพาะเมื่อมีการจัดเก็บข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์

8.4 ขั้นตอนการปฏิบัติในการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการข้ามแดนไม่ว่าจะเป็นการทำให้ไปตามอำนาจหน้าที่ของรัฐ หรือเป็นผลจากข้อตกลงระหว่างประเทศ เช่น การออก วีซ่า หรือขั้นตอนทางการศุลกากรและการตรวจสอบสุขภาพ ควรมีการนำมาดัดแปลงเท่าที่เป็นไปได้ เพื่อก่อให้เกิดเสรีภาพอย่างสูงสุดในการเดินทางและการท่องเที่ยวในต่างประเทศ ควรมีการส่งเสริมให้มีการทำสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างกลุ่มประเทศต่างๆ ที่จะทำให้ขั้นตอนในการปฏิบัติดังกล่าวนั้นเหมือนกันและสะดวกรวดเร็ว ควรค่อยๆ กำจัดหรือปรับปรุงภาษีและบางประการที่เป็นภาระของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวหรือที่บั่นทอนศักยภาพในการแข่งขันของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

8.5 เท่าที่สภาพทางเศรษฐกิจของประเทศบ้านเกิดของนักท่องเที่ยวจะอนุญาต นักท่องเที่ยวควรมีสิทธิจะแลกเงินตราต่างประเทศที่จำเป็นสำหรับการท่องเที่ยวได้ เป็นจำนวนสูงสุดตามข้อกำหนด

9. สิทธิของคนงาน และผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

9.1 สิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ที่ทำงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งที่ได้รับเงินเดือนจากนายจ้าง หรือที่เป็นนายจ้างของตนเองนั้น ควรจะได้รับการรับรองภายใต้การควบคุมดูแลขององค์การบริหารจัดการส่วนท้องถิ่นและส่วนกลาง ทั้งภายในประเทศบ้านเกิดของนักท่องเที่ยวและภายในประเทศเจ้าบ้าน โดยควรต้องให้ความเอาใจใส่เป็นพิเศษ เนื่องจากมีข้อจำกัดบางประการโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกิดจากการทำงานของคนกลุ่มนี้ขึ้นอยู่กับฤดูกาล การที่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีอยู่ทั่วโลก และการทำงานในลักษณะนี้ต้องอาศัยความยืดหยุ่นของคนกลุ่มนี้

9.2 คนงานที่รับเงินเดือนจากนายจ้าง และที่เป็นนายจ้างของตนเองในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องนั้นมีสิทธิและหน้าที่ที่จะได้รับการฝึกอบรมขั้นต้นที่เหมาะสมและอย่างต่อเนื่อง คนกลุ่มนี้ควรได้รับการคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ ความไม่มั่นคงของงานควรจะจำกัดให้มีน้อยที่สุดเท่าที่กระทำได้ สถานภาพบางประการที่มีความเกี่ยวข้องกับความอยู่ดีกินดีในสังคมควรเสนอให้เฉพาะกับผู้ทำงานตามฤดูกาลในภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

9.3 บุคคลหรือนิติบุคคลใดๆ หากมีความสามารถความเชี่ยวชาญที่จำเป็นสำหรับการท่องเที่ยวแล้ว ควรมีสิทธิที่จะประกอบอาชีพใดๆ ในด้านการท่องเที่ยว

ภายใต้กฎหมายในประเทศที่ใช้อยู่ ผู้ประกอบการและผู้ลงทุน โดยเฉพาะในธุรกิจขนาดย่อมและปานกลาง ควรจะมีสิทธิที่จะเข้าสู่ภาคการท่องเที่ยวได้อย่างเสรี โดยมีข้อจำกัดทางการบริหารจัดการและทางกฎหมายให้น้อยที่สุด

9.4 โอกาสในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้บริหารธุรกิจและคนงานจากประเทศต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่ได้รับเงินเดือนหรือไม่จะเป็นปัจจัยช่วยให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของโลก กิจกรรมในทำนองดังกล่าวควรได้รับการอำนวยความสะดวกให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ ทั้งนี้ภายใต้กฎหมายภายในประเทศและสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

9.5 ด้วยความที่การท่องเที่ยวเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถหาสิ่งอื่นมาทดแทนได้ในการนำไปสู่ความเป็นปึกแผ่นเดียวในการพัฒนาและการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องของการแลกเปลี่ยนต่างๆ ระหว่างประเทศ บริษัทนานาชาติทางด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไม่ควรที่จะตกตวงผลประโยชน์จากตำแหน่งที่ของตน บริษัทนานาชาติ ควรหลีกเลี่ยงที่จะกลายเป็นเครื่องมือในการยึดเย็ดแบบอย่าง ทางสังคมและทางวัฒนธรรมที่แปลกปลอมให้แก่ ชุมชนเจ้าบ้าน และเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนกับเสรีภาพในการลงทุนและการทำธุรกิจการค้าซึ่งควรต้องเป็นที่ยอมรับอย่างเต็มที่ บริษัทนานาชาติฯ ควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนา ท้องถิ่น และหลีกเลี่ยงที่จะลดทอนผลประโยชน์ต่างๆ ที่ตนสร้างขึ้นให้กับเศรษฐกิจของประเทศที่ตนเข้าไปทำธุรกิจ ด้วยการส่งผลกำไรที่บริษัท ฯ ได้กลับไปยังประเทศของตนมากเกินไป

9.6 การร่วมงานกันและการมีสัมพันธภาพที่สมดุลระหว่างบริษัทต่างๆ ของประเทศผู้ผลิตนักท่องเที่ยวและของประเทศเจ้าบ้านจะเป็นปัจจัยที่จะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีความยั่งยืน และการกระจายผลประโยชน์ที่ได้จากการพัฒนาอย่างเสมอภาค

10. การปฏิบัติตามหลักการของระเบียบสากลว่าด้วยจรรยาบรรณสำหรับการท่องเที่ยว

10.1 ผู้มีส่วนได้เสียในการพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งที่เป็นภาครัฐ และภาคเอกชน ควรให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามหลักการต่างๆ เหล่านี้ และคอยสอดส่องติดตามให้มีการนำไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

10.2 ผู้มีส่วนได้เสียในการพัฒนาการท่องเที่ยวควรตระหนักถึงบทบาทของสถาบันองค์กรต่างๆ ระหว่างประเทศ ซึ่งมีองค์กรการท่องเที่ยวสากลโลกเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญมากที่สุด และคำนึงถึงองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ ตามหลักการทั่วไปของกฎหมายระหว่างประเทศ

10.3 ผู้มีส่วนได้เสียดังกล่าวควรจะแสดงเจตนากรณีที่ส่งต่อกรณีพิพาทใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำไปปฏิบัติและการตีความของระเบียบสากลว่าด้วยจรรยาบรรณสำหรับการท่องเที่ยว ให้แก่บุคคลที่สามที่เป็นกลาง อันได้แก่ คณะกรรมการจรรยาบรรณการท่องเที่ยวสากล เป็นผู้ตัดสินไกล่เกลี่ย

ภาคผนวก ง

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ จัดทำขึ้นเพื่อสำรวจศักยภาพผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของ
จังหวัดเชียงราย ในโครงการวิจัยเรื่อง “โครงการวิจัยศักยภาพผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวเชิง
สุขภาพของจังหวัดเชียงราย” โดยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ตอนที่ 1 ระดับความคาดหวังและความพึงพอใจของท่านที่มีต่อผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
ของจังหวัดเชียงราย

ส่วนที่ 1 สำหรับผู้รับบริการการแพทย์แผนไทย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคาดหวังและความพอใจของท่านที่มีต่อ
ผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดเชียงราย

ระดับความคาดหวัง ที่จะได้รับการบริการ					ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ ที่ท่านได้รับจริง					สำหรับเจ้าหน้าที่	
มากที่สุด		น้อยที่สุด				มากที่สุด		น้อยที่สุด				
5	4	3	2	1		5	4	3	2	1	qs1	qs2
					1. ลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว							
					1.1 ความเหมาะสมตามหลักการจัดการใช้พื้นที่ (Land Plan)						[]	[] Q1
					1.2 การรुकล้ำ/รบกวนชุมชนท้องถิ่น						[]	[] Q2
					1.3 การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับวัฒนธรรมในพื้นที่						[]	[] Q3
					1.4 เหมาะสมในการให้บริการตลอดทั้งปี						[]	[] Q4
					1.5 ความปลอดภัยในการเดินทาง						[]	[] Q5
					1.6 คุณภาพของถนนและ/หรือเส้นทางน้ำ						[]	[] Q6
					1.7 ความชัดเจนของป้ายบอกทาง						[]	[] Q7
					1.8 ความกลมกลืนกับธรรมชาติ วัฒนธรรมหรือสิ่งแวดล้อม						[]	[] Q8
					1.9 ระดับความมีชื่อเสียง						[]	[] Q9
					2. การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม							
					2.1 จำนวนอุปกรณ์รองรับขยะ						[]	[] Q10
					2.2 ระบบกำจัดของเสียและสิ่งปฏิกูล						[]	[] Q11
					2.3 บรรยากาศและความร่มรื่น						[]	[] Q12
					3. ศิลปวัฒนธรรม							
					3.1 ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน						[]	[] Q13
					3.2 การให้บริการโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น						[]	[] Q14
					3.3 ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ						[]	[] Q15
					3.4 ความเป็นมิตรไมตรี						[]	[] Q16
					4. คุณค่าทางการเรียนรู้และการศึกษา							
					4.1 ความคุ้มค่าต่อค่าบริการ						[]	[] Q17
					4.2 การให้ความรู้แก่ผู้มาใช้บริการ						[]	[] Q18
					4.3 การเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น						[]	[] Q19

ระดับความคาดหวัง ที่จะได้รับการบริการ					ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ ที่ท่านได้รับจริง					สำหรับเจ้าหน้าที่	
มากที่สุด		น้อยที่สุด				มากที่สุด		น้อยที่สุด				
5	4	3	2	1		5	4	3	2	1		
					5. การบริหารและจัดการ						qs1	qs2
					5.1 ระบบการจัดการพลังงาน (แอร์ พลังงานจากธรรมชาติ)						[]	[] Q20
					5.2 ระบบการจัดการสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า โทรศัพท์ ที่พัก)						[]	[] Q21
					5.3 ระบบสาธารณูปการ (ถนน ทางเดิน ลานจอดรถ สุขา)						[]	[] Q22
					5.4 ระบบการตรวจสอบ ซ่อมบำรุงและปรับปรุงส่วนที่เสียหาย						[]	[] Q23
					5.5 ระบบการบริหารจัดการโดยรวม						[]	[] Q24
					5.6 ระบบสัญญาณเตือนภัย						[]	[] Q25
					5.7 ชุดอุปกรณ์ปฐมพยาบาล						[]	[] Q26
					5.8 ความเหมาะสมและเพียงพอของบุคลากร						[]	[] Q27
					5.9 ความเหมาะสมของค่าบริการ						[]	[] Q28
					6. คุณภาพในการให้บริการ							
					6.1 การอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ						[]	[] Q29
					6.2 ความสามารถในการสื่อสารของพนักงาน						[]	[] Q30
					6.3 ความชำนาญและมีความรู้ความสามารถในงานของพนักงาน						[]	[] Q31
					6.4 มนุษย์สัมพันธ์ ความเป็นกันเองของพนักงาน						[]	[] Q32
					6.5 ความน่าเชื่อถือของหน่วยงานและพนักงาน						[]	[] Q33
					6.6 ความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน						[]	[] Q34
					6.7 ความปลอดภัยในการให้บริการ						[]	[] Q35
					6.8 การเผยแพร่ชื่อเสียงขององค์กร						[]	[] Q36
					6.9 การเข้าใจและรู้จักลูกค้า						[]	[] Q37

ส่วนที่ 2 สำหรับที่รับบริการฝังเข็ม

ระดับความคาดหวัง ที่จะได้รับการบริการ					ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ ที่ท่านได้รับจริง					สำหรับเจ้าหน้าที่		
มากที่สุด		น้อยที่สุด				มากที่สุด		น้อยที่สุด					
5	4	3	2	1		5	4	3	2	1			
					1. ลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว						qs1	qs2	
					1.1 ความเหมาะสมตามหลักการจัดการใช้พื้นที่ (Land Plan)						[]	[]	Q1
					1.2 การรुकล้า/รบกวนชุมชนท้องถิ่น						[]	[]	Q2
					1.3 การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับวัฒนธรรมในพื้นที่						[]	[]	Q3
					1.4 เหมาะสมในการให้บริการตลอดทั้งปี						[]	[]	Q4
					1.5 ความปลอดภัยในการเดินทาง						[]	[]	Q5
					1.6 คุณภาพของถนนและ/หรือเส้นทางน้ำ						[]	[]	Q6
					1.7 ความชัดเจนของป้ายบอกทาง						[]	[]	Q7
					1.8 ความกลมกลืนกับธรรมชาติ วัฒนธรรมหรือสิ่งแวดล้อม						[]	[]	Q8
					1.9 ระดับความมีชื่อเสียง						[]	[]	Q9
					2. การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม								
					2.1 จำนวนอุปกรณ์รองรับขยะ						[]	[]	Q10
					2.2 ระบบกำจัดของเสียและสิ่งปฏิกูล						[]	[]	Q11
					2.3 บรรยากาศและความร่มรื่น						[]	[]	Q12
					3. ศิลปวัฒนธรรม								
					3.1 ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน						[]	[]	Q13
					3.2 การให้บริการโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น						[]	[]	Q14
					3.3 ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ						[]	[]	Q15
					3.4 ความเป็นมิตรไมตรี						[]	[]	Q16
					4. คุณค่าทางการเรียนรู้และการศึกษา								
					4.1 ความคุ้มค่าต่อรับบริการ						[]	[]	Q17
					4.2 การให้ความรู้แก่ผู้มาใช้บริการ						[]	[]	Q18
					4.3 การเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น						[]	[]	Q19

ระดับความคาดหวัง ที่จะได้รับการบริการ					ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ ที่ท่านได้รับจริง					สำหรับเจ้าหน้าที่		
มากที่สุด		น้อยที่สุด				มากที่สุด		น้อยที่สุด					
5	4	3	2	1		5	4	3	2	1			
					5. การบริหารและจัดการ						qs1	qs2	
					5.1 ระบบการจัดการพลังงาน (แอร์ พลังงานจากธรรมชาติ)						[]	[] Q20	
					5.2 ระบบการจัดการสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า โทรศัพท์ ที่พัก)						[]	[] Q21	
					5.3 ระบบสาธารณูปการ (ถนน ทางเดิน ลานจอดรถ สุขา)						[]	[] Q22	
					5.4 ระบบการตรวจสอบ ซ่อมบำรุงและปรับปรุงส่วนที่เสียหาย						[]	[] Q23	
					5.5 ระบบการบริหารจัดการโดยรวม						[]	[] Q24	
					5.6 ระบบสัญญาณเตือนภัย						[]	[] Q25	
					5.7 ชุดอุปกรณ์ปฐมพยาบาล						[]	[] Q26	
					5.8 ความเหมาะสมและเพียงพอของบุคลากร						[]	[] Q27	
					5.9 ความเหมาะสมของค่าบริการ						[]	[] Q28	
					6. คุณภาพในการให้บริการ								
					6.1 การอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ						[]	[] Q29	
					6.2 ความสามารถในการสื่อสารของพนักงาน						[]	[] Q30	
					6.3 ความชำนาญและมีความรู้ความสามารถในงานของพนักงาน						[]	[] Q31	
					6.4 มนุษย์สัมพันธ์ ความเป็นกันเองของพนักงาน						[]	[] Q32	
					6.5 ความน่าเชื่อถือของหน่วยงานและพนักงาน						[]	[] Q33	
					6.6 ความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน						[]	[] Q34	
					6.7 ความปลอดภัยในการให้บริการ						[]	[] Q35	
					6.8 การเผยแพร่ชื่อเสียงขององค์กร						[]	[] Q36	
					6.9 การเข้าใจและรู้จักลูกค้า						[]	[] Q37	

ตอนที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคล

	สำหรับเจ้าหน้าที่
1. เพศ	
1. () ชาย	☐ 1.
2. () หญิง	
2. อายุ	☐ 2.
1. () ต่ำกว่า 20 ปี	
2. () 21-30 ปี	
3. () 31-40 ปี	
4. () 41-50 ปี	
5. () 51-60 ปี	
6. () มากกว่า 60 ปี	☐ 3.
3. ระดับการศึกษา	
1. () ไม่ได้ศึกษา	
2. () ประถมศึกษา	
3. () มัธยมศึกษา	
4. () อนุปริญญา/อาชีวศึกษา	
5. () ปริญญาตรี	
6. () สูงกว่าปริญญาตรี	☐ 4.
4. ภูมิลำเนา	
1. () จังหวัดเชียงราย	
2. () ต่างจังหวัด	☐ 5.
5. รายได้ต่อเดือน.....บาท	
1. () น้อยกว่า 1,000 บาท	
2. () 1,001-5,000 บาท	
3. () 5,001-10,000 บาท	
4. () 10,001-15,000 บาท	
5. () 15,001 และมากกว่า	☐ 6.
6. ปัจจุบันท่านประกอบอาชีพ	
1. () ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	
2. () ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	
3. () พนักงานบริษัทเอกชน	
4. () รับจ้างทั่วไป/กรรมกร	
5. () นักเรียน/นักศึกษา	
6. () แม่บ้าน	
7. () อื่นๆ ระบุ.....	

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

1. ลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว

.....

.....

.....

2. การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

.....

.....

.....

3. ศิลปวัฒนธรรม

.....

.....

.....

4. คุณค่าทางการเรียนรู้และการศึกษา

.....

.....

.....

5. การบริหารจัดการ

.....

.....

.....

6. คุณภาพในการให้บริการ

.....

.....

.....

แบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ จัดทำขึ้นเพื่อสำรวจศักยภาพผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดเชียงราย ในโครงการวิจัยเรื่อง “โครงการวิจัยศักยภาพผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดเชียงราย” จาก “ชุดโครงการธนาคารข้อมูลเพื่อการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา” โดยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ตอนที่ 1 ระดับความคาดหวังและความพึงพอใจของท่านที่มีต่อผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดเชียงราย (สำหรับผู้รับบริการสมุนไพรไทย)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคาดหวังและความพอใจของท่านที่มีต่อผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดเชียงราย

ระดับความคาดหวัง ที่จะได้รับการบริการ					ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ ที่ท่านได้รับจริง					สำหรับเจ้าหน้าที่		
มากที่สุด		น้อยที่สุด				มากที่สุด		น้อยที่สุด					
5	4	3	2	1		5	4	3	2	1			
					1. ลักษณะทางกายภาพ						qs1	qs2	
					1.1 ความเหมาะสมตามหลักการจัดการใช้พื้นที่						[]	[] Q1	
					1.2 การรुकล้ำ/รบกวนชุมชนท้องถิ่น						[]	[] Q2	
					1.3 การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับวัฒนธรรมในพื้นที่						[]	[] Q3	
					1.4 เหมาะสมในการให้บริการตลอดทั้งปี						[]	[] Q4	
					1.5 ความปลอดภัยในการเดินทาง						[]	[] Q5	
					1.6 คุณภาพของถนนและ/หรือเส้นทางน้ำ						[]	[] Q6	
					1.7 ความชัดเจนของป้ายบอกทาง						[]	[] Q7	
					1.8 ความกลมกลืนกับธรรมชาติ วัฒนธรรมหรือสิ่งแวดล้อม						[]	[] Q8	
					1.9 ระดับความมีชื่อเสียง						[]	[] Q9	
					2. การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม								
					2.1 จำนวนอุปกรณ์รองรับขยะ						[]	[] Q10	
					2.2 ระบบกำจัดของเสียและสิ่งปฏิกูล						[]	[] Q11	
					2.3 บรรยากาศและความร่มรื่น						[]	[] Q12	
					3. ศิลปวัฒนธรรม								
					3.1 ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน						[]	[] Q13	
					3.2 การให้บริการโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น						[]	[] Q14	
					3.3 ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ						[]	[] Q15	
					3.4 ความเป็นมิตรไมตรี						[]	[] Q16	
					4. คุณค่าทางการเรียนรู้และการศึกษา								
					4.1 ความคุ้มค่าต่อรับบริการ						[]	[] Q17	
					4.2 การให้ความรู้แก่ผู้มาใช้บริการ						[]	[] Q18	
					4.3 การเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น						[]	[] Q19	

ระดับความคาดหวัง ที่จะได้รับการบริการ					ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ ที่ท่านได้รับจริง					สำหรับเจ้าหน้าที่	
มากที่สุด		น้อยที่สุด				มากที่สุด		น้อยที่สุด				
5	4	3	2	1		5	4	3	2	1		
					5. การบริหารและจัดการ						qs1	qs2
					5.1 ระบบการจัดการพลังงาน (แอร์ พลังงานจากธรรมชาติ)						[]	[] Q20
					5.2 ระบบการจัดการสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า โทรศัพท์ ที่พัก)						[]	[] Q21
					5.3 ระบบสาธารณูปการ (ถนน ทางเดิน ลานจอดรถ สุขา)						[]	[] Q22
					5.4 ระบบการตรวจสอบ ซ่อมบำรุงอาคารสถานที่						[]	[] Q23
					5.5 ระบบการบริหารจัดการโดยรวม						[]	[] Q24
					5.6 ระบบสัญญาณเตือนภัย						[]	[] Q25
					5.7 ชุดอุปกรณ์ปฐมพยาบาล						[]	[] Q26
					5.8 ความเหมาะสมและเพียงพอของบุคลากร						[]	[] Q27
					5.9 ความเหมาะสมของค่าบริการ						[]	[] Q28
					6. คุณภาพในการให้บริการ							
					6.1 การอำนวยความสะดวกแก่ผู้ให้บริการ						[]	[] Q29
					6.2 ความสามารถในการสื่อสารของพนักงาน						[]	[] Q30
					6.3 ความชำนาญและความรู้ความสามารถของพนักงาน						[]	[] Q31
					6.4 มนุษยสัมพันธ์ ความเป็นกันเองของพนักงาน						[]	[] Q32
					6.5 ความน่าเชื่อถือของหน่วยงานและพนักงาน						[]	[] Q33
					6.6 ความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน						[]	[] Q34
					6.7 ความปลอดภัยในการให้บริการ						[]	[] Q35
					6.8 การเผยแพร่ชื่อเสียงขององค์กร						[]	[] Q36
					6.9 การเข้าใจและรู้จักลูกค้า						[]	[] Q37

ตอนที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ	1. () ชาย	2. () หญิง	สำหรับเจ้าหน้าที่ ☐ 1. ☐ 2. ☐ 3. ☐ 4. ☐ 5. ☐ 6.
2. อายุ	1. () ต่ำกว่า 20 ปี	2. () 21-30 ปี	
	3. () 31-40 ปี	4. () 41-50 ปี	
	5. () 51-60 ปี	6. () สูงกว่า 60 ปี	
3. ระดับการศึกษา	1. () ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	2. () มัธยมศึกษา	
	3. () อนุปริญญา/อาชีวศึกษา	4. () ปริญญาตรี	
	5. () สูงกว่าปริญญาตรี	6. () อื่นๆ โปรดระบุ.....	
4. ภูมิลำเนา	1. () จังหวัดเชียงราย	2. () ต่างจังหวัด โปรดระบุ.....	
5. รายได้ต่อเดือน.....บาท	1. () ต่ำกว่า 3,000 บาท	2. () 3,001-6,000 บาท	
	3. () 6,001-9,000 บาท	4. () 9,001-12,000 บาท	
	5. () 12,001-15,000 บาท	6. () มากกว่า 15,000 บาท	
6. ปัจจุบันท่านประกอบอาชีพ	1. () ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	2. () ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	
	3. () พนักงานบริษัทเอกชน	4. () เกษตรกร/กสิกร	
	5. () นักเรียน/นักศึกษา	6. () พ่อบ้าน/แม่บ้าน	
	7. () อื่นๆ ระบุ.....		

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

กรุณาส่งความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการให้บริการของสถานประกอบการ

1. ลักษณะทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว	2. การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
3. ศิลปวัฒนธรรม	4. คุณค่าทางการเรียนรู้และการศึกษา
5. การบริหารและจัดการ	6. คุณภาพในการให้บริการ

ภาคผนวก จ

ประวัติผู้วิจัย

RESUME
MR. SUPPASIN SURIYA

EDUCATION BACKGROUND

- 1988 Utah State University - Logan, Utah, U.S.A.
 M.Acc. Degree in Managerial Accounting (Thailand Government's
 scholarship)
- 1984 Ramkhamhaeng University - Bangkok, Thailand
 B.B.A. Degree in Accounting
- 1974 Chulalongkorn University - Bangkok, Thailand
 B.Sc. Degree in Biochemistry

PROFESSIONAL OBJECTIVE

A challenging and responsible Executive-level position in Financial Management or Accounting, preferably within an International/Multinational company or a lecturer in a reputable University. Ideal position should offer opportunity for personal growth and development, in addition to continue career advancement.

SUMMARY OF QUALIFICATION

- Over 20 years of diverse experiences in Science, Finance, Accounting, lecturer, including over 10 years of experience in Management.
- Background includes Personnel Supervision and training, Budgeting, and Automated Accounting System experience.
- Strong analysis and forecasting skills.
- Administrative, Support, Liaison, and Team-building experience.
- Fully Bilingual : English/Thai, and a little bit in Portuguese and Turkish
- Possess excellent interpersonal, organizational, and communication skills.
- Dependable; Efficient and work well under pressure.

PROFESSIONAL EXPERIENCE

Dec 2002 – Present Lecturer

Lecturer in Financial Accounting, Fundamental Accounting 1, Fundamental Accounting 2, Managerial Accounting 1 and Managerial Accounting 2 at Mae Fah Luang University, Chiangrai, Thailand for both Undergraduate and Graduate levels. All lectures are conducted in English.

Jan 1999 – Jan 2002 Lecturer

Lecture in Financial Accounting both in Undergraduate and Graduate level, as well as Managerial Accounting, Cost Accounting I and Cost Accounting II at Rangsit University, Thailand. Also, lecture in Profit Planning and Control at Eastern Asia University.

Apr 1997 – Feb 1998 Financial Controller

Control all financial and accounting functions of Charoen Pokphand (U.S.A.), Inc., Alabama, U.S.A. Control all functions in financial and accounting.

1994 –Mar 1997 General Manager

Control all functions in financial and accounting including budgeting, credit control, MIS, System design and control, financial debt management as well as tax planning of 3 Companies; Charoen Pokphand Entegre Gida San. A.S.; C.P. Standard Gida Sanayi Ve Tic. A.S. and Advance Pharma Kimya San. Ve Tic. A.S. in Turkey.

1993 –1994	<u>Financial Controller</u> Control all the financial and accounting jobs of Charoen Pokphand Racoes para Animais S.A. in Portugal.
1992 –1993	<u>Factory Chief Accountant</u> Control all cost accounting of C.P. Food Products Co., Ltd. in Bangkok.
1991 – 1992	<u>Chief Accountant</u> Designed Cost and Financial Accounting System for Rebar Aluminium Co., Ltd. Prepared Balance Sheet, Income Statement, Cost of Goods Manufactured, Cash Flow Projection and cost control as well as financial administration.
1988 –1991	<u>Lecturer</u> Lectured in Cost Accounting at Bangkok University and lectured in Cost Accounting and Fundamental Computer including Lotus 1-2-3 at Kasem Polytechnic College.
1988 –1991	<u>Financial Planning, Chief</u> Provided a wide variety of budgeting, financial analysis, cash flow projection and debt management at the State Railway of Thailand.
1978-1986	<u>Scientists</u> Analyzed Chemical quotients in feed stuff and did almost all laboratory jobs such as Protein analysis, Nitrogen analysis etc.

CURRICULUM VITAE OF CHAIYAWAT THONGINTR

General Information: Name Chaiyawat Thongintr

Date of Birth 12 January 1971

Contact Address: School of Management

Mae Fah Luang University

333 Moo 1, T. Tasud, A. Muang,

Chiang Rai 57100

Tel. 08-1671-0152

Email: iamchaiyawat@hotmail.com

Website: <http://www.chaitawat.com>

Education:

Master Degree

Master of Business Administration. Chiang Mai University.
Chiang Mai, Thailand.

Bachelor Degree

Bachelor of Engineering (Electronics). King Mongkut
Institute of Technology Ladkrabang (KMUTL) Bangkok,
Thailand.

Work Experience:

- 2003 - Present
Lecturer. Mae Fah Luang University
- 1992 - 2003
Supervisor. Tanin Elna Co.,Ltd.
- 1991-1992:
Network Engineer. Telecom Asia Corporation Co.,Ltd.
(Public)

Academic
Experience:

Teaching and Administrative Experience

- Coordinating Dean, School of Management,
Mae Fah Luang University.

Responsibility: taking all administrative responsibilities as Dean School of Management when he's away from School of Management for other university's duties.

- Quality Assurance Committee, Mae Fah Luang
University

Responsibility: Engage in all processes of academic quality assurance (Q.A.) as required to ensure that all processes are done correctly and at high academic quality.

Teaching Experience in Business Strategy Area:

Guide students both undergraduate and graduate levels to understand in general management, theories, practices, processes and problems of managing organizations in the private and public sectors and focuses on strategic thinking which include case studies and practices for students as guide.

Under graduate Program:

- **Strategic Management**

Guiding students to understand and have impression of concept and process of strategic management; decision making on strategic alternatives; effective management of organization; case study.

- **Business Policy**

Guiding students to familiarize with the structure of organization and how policies in the organization are developed. The students will also understand the significance of Business Policy and how they could become effective.

- Organization and Management

Explore students with understanding of reasons and needs for human organization; meaning, significance and elements of organization; organization structure; human behaviours in organization; concepts and nature of modern management; principles and techniques for fundamental organization management; formal and informal processes in organizations.

- Business Venture and Entrepreneurship** - to explore students the many dimensions of new venture creation and growth and to foster innovation and new business formulations in independent and corporate settings which includes threats and opportunities analysis of entrepreneurs, a study of business feasibility, finding source of fund and etc.

- Quantitative Analysis for Business** – to study the relationship between management sciences and decision making processes; methodology in quantitative analysis; mathematical models and application to business; problems and current issues.

- Production and Operations Management** – to study the Management of operation units in industry; strategy, forecasting, operation processes, inventory, quality assurance and control; production management under uncertainties.

- Project Feasibility Study and Evaluation** – to aim on Mathematical approach for project analysis in feasibility and return on investment; evaluation process; business case studies.

- Seminar on Business Administration** -Seminars on theories, practices and application of current business issues.

- Micro Economics** -Introduction to economics; concepts and theories of demand and supply; price mechanisms and output determination; market equilibrium; consumer behavior and utility maximization; theories of production and cost; determination of price and outputs in various product and factor markets.

Graduate Program

Regular Program

Strategic Management

Guiding the students to understand strategic management in the global context through various of activities in class as well as case studies which include various concepts i.e. analysis of business environment, socio-culture, politic, competition, for instances to allow students to legible have a broaden idea in strategically thinking processes.

Quantitative Analysis for Business – to study the relationship between management sciences and decision making processes; methodology in quantitative analysis; mathematical models and application to business; problems and current issues.

Management Information Systems - Characteristics of modern organization; roles and significance of information on decision making; data application and management; relationship between computer technology and development of information system management for administration; trends.

International Program

Seminar on Business Administration -Seminars on theories, practices and application of current business issues.

Professional
Experience in
Strategy:

- A consultant in establishment of Chiang Rai Province Strategy Plan (Chiang Rai CEO Project)
- A consultant in formulation of Chiang Rai Province Action Plan (Blue Print for Change)
- A consultant, in Quality Management, Lam Pang Hospital.
- Royal Thai Government Representative, Economic Zone Field Trip Study, China.
- Consultant, Institute of Small and Medium Enterprise Development (ISMED)
- Consultant, National Science and Technology Development Agency (NSTDA)
- Consultant, Thai Red Cross
- Consultant, Jub Video Shop. Chaing Rai, Thailand.
- Consultant, Siam Mandaley Company, Jewelry Shop Chaing Rai, Thailand.

Guest Speaker (Recent Year)

- 2007 , Nang Lae Ladies Group: Situation and Trends of Investment for SME.
- 2007 , New Entrepreneurs Creation (NEC). University Business Incubator, Mae Fah Luang University and Department of Industrial Promotion
- 2007 , Young Entrepreneurs (TAO KAE NOI) Project. University Business Incubator, Mae Fah Luang University and Department of Industrial Promotion
- 2006 , New Entrepreneurs Creation (NEC). . University Business Incubator, Mae Fah Luang University and Department of Industrial Promotion
- 2006 , Strategic Management for Entrepreneurs. National Institute of Development Administration.

- 2006 , The Balanced Scorecard Training Project.
Ministry of Natural Resources and Environment

Training and Seminar

New Entrepreneur Creation (NEC): New Entrepreneur Creation (NEC) under the cooperation of the School of Management - Mae Fah Luang University, University Business Incubator – Mae Fah Luang University and Ministry of Industrial. Organized seminars and lectured for 5 intakes.

Leadership

Guiding first year students to understand the concept of leadership and how leaders could influence other people to achieve toward the goal. Guiding the students to appeal others in terms of cooperation.

Research and Articles

Research:

Competitive Potentiality of Doi Mae Salong Tourism in Chiang Rai Province. (2005), Project Leader. The project based on Michael Porter's Competitive advantage theory ,Clustering, of Tourism Village, funded by Mae Fah Luang University.

Raw Material Management of Local Textile Producer Community in Hat Bai Village Tambon Rim Khong, Amphur Chiang Khong, Chiang Rai Province. (2004) Project Leader. The project focused on Tradition hand Weaving Product, funded by Mae Fah Luang University.

The Potentiality of Products and Services for Medical Tourism in Chiang Rai Province. (2006). Project Co-Leader. The project aimed to encourage sustainable tourism management by apply the concept of medical, funded by Thai Research Fund.

The Community-Based Tourism of Chiang San for Sustainable Development, Chiang Rai Province. (2005). Project Co-Leader. The objectives of project were to understand the level of community participatory of Chiang San District, tourism city, funded by Ministry of Education.

The Feasibility Study of Home Stay in Chiang Rai Province. (2005), team member, funded by the Chaing Rai Governor Office.

The Feasibility Study of Chaing Rai Province as a tourism hub of Northern part of Thailand. (2005), team member, funded by the Chiang Rai Governor Office.

On going Research

The Product Development for Tourism Activities and Services Sustainability at the Maekok Basin, Chiangrai Province, Thailand. (2007), team member, funded by National Research Council of Thailand.

Article and Publication:

Factor Effecting Commercialized Competency Development of Community Product in Chiang Rai Province.

A paradigm of Logistics Strategies for Tourism Industry.

Miscellaneous

Language:

English: Good command of listening, speaking, reading and writing.

Computer:

Microsoft Certified Professional, Microsoft Corp. USA.

Good knowledge of IBM AS400 Minicomputer, Microsoft FoxPro and Visual Basic. SPSS for windows

Office system: Spreadsheets and word processing, Microsoft Office 2007, XP, Microsoft Word, Microsoft Excel, PowerPoint, Internet.